
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**DO PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA MIEJSCOWOŚCI FARYNY**

MGR ŁUKASZ KOWALSKI

STYCZEŃ 2020

- SPIS TREŚCI -

STRESZCZENIE.....	3
1 WPROWADZENIE.....	6
2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	8
3 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	11
3.1 GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU DOKUMENTU	11
3.2 POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI SZCZEBŁA REGIONALNEGO I LOKALNEGO.....	12
4 ŚRODOWISKO I JEGO POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	17
4.1 DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE OBSZARU.....	17
4.2 CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	17
4.3 STAN ŚRODOWISKA I JEGO PRZEKSZTAŁCENIA.....	24
4.4 POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	28
5 PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	29
5.1 ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY	29
5.2 PLANOWANE LUB POSTULOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	34
5.3 POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO OBSZARU NA TLE PONADLOKALNEGO SYSTEMU POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH	34
5.4 POTENCJALNE ZAGROŻENIA PRZYRODNICZE.....	36
6 PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W TYM PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA ZNACZĄCE.....	37
6.1 WSTĘP	37
6.2 ROŚLINNOŚĆ, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA.....	38
6.3 FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM OBSZARY NATURA 2000	41
6.4 LUDZIE	45
6.5 WODY	47
6.6 ZASOBY NATURALNE	48
6.7 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT	49
6.8 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	50
6.9 KRAJOBRAZ.....	51
6.10 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE.....	52
7 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	53
8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	54
9 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ...	55
10 WNIOSKI I REKOMENDACJE DO DALSZYCH DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH.....	56
10.1 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW.....	56
10.2 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	57

ZAŁĄCZNIK 1:	OŚWIADCZENIE O SPEŁNIANIU WYMAGAŃ KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 ROKU O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZAŁĄCZNIK 2:	RYСУNEK PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

STRESZCZENIE

WPROWADZENIE

Przedmiotem Prognozy jest projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Faryny”, zainicjonowany Uchwałą Nr XXX/239/18 Rady Gminy Rozogi z dnia 23 marca 2018 roku.

Prognoza oddziaływania na środowisko uwzględnia ustawowe wymogi formalno-prawne oraz uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie wydane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska i Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny.

Prognoza oddziaływania na środowisko oraz sam projekt mpzp pośrednio lub bezpośrednio uwzględniają:

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym,
- powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla regionalnego i lokalnego.

ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Procedowany projekt mpzp został opracowany w celu umożliwienia dalszego rozwoju zagospodarowania o funkcji mieszkalnej, zagrodowej i usługowej, a także rekreacji indywidualnej.

Regulacje zawarte w projekcie mpzp dotyczą przeznaczenia terenu oraz określenia sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy, z uwzględnieniem zakresu ustaleń określonych w art. 15 ust. 2-3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt mpzp składa się z części tekstowej i z części graficznej. W projekcie mpzp wyróżniono tereny o przeznaczeniu:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- ML – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej,
- RM – tereny zabudowy zagrodowej,
- R – tereny rolnicze,
- KDL – teren drogi publicznej klasy drogi lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy dróg dojazdowych,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych,
- ZL – lasy,
- Z – tereny zieleni,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych,
- T – teren infrastruktury technicznej – telekomunikacja – stacja bazowa telefonii komórkowej,
- W – teren infrastruktury technicznej – ujęcie wody.

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Obszar zlokalizowany jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie szczycieńskim, na terenie gminy wiejskiej Rozogi, w miejscowości Faryny. Pod względem podziału fizycznogeograficznego obszar położony jest w obrębie mezoregionu Równina Mazurska.

W obszarze projektu mpzp występuje niewielki zbiornik wodny (jez. Farynek), zlokalizowany w północno-środkowej części obszaru, oraz małe oczko towarzyszące zab. zagrodowej w południowo-wschodnim fragmencie obszaru. Poza w/w zbiornikami brak wód powierzchniowych.

Obszar projektu mpzp w całości zlokalizowany jest w obrębie:

- udokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie”,
- nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska”.

Ukształtowanie powierzchni jest płaskie (przeważająca część obszaru) lub lekko faliste (wschodnie fragmenty i otoczenie od wschodu i północnego wschodu). Obszar nachylony jest ku zachodowi i południowemu zachodowi oraz wyniesiony na wysokość od poniżej 140 m n.p.m. (zachodnie obrzeża) do niemal 160 m n.p.m. (wschodnie obrzeża).

W przypowierzchniowej budowie geologicznej obszaru projektu mpzp i jego otoczenia występują przeważnie piaski i żwiry oraz gliny zwałowe i ich zwietrzeliny. Ponadto, w południowym fragmencie obszaru mogą miejscowo występować piaski deluwialne.

Obszar położony jest w oddaleniu złóż kopalin – nie występują złoża udokumentowane

Na terenach rolniczych w gminie Rozogi dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz brunatne kwaśne i wyługowane – pod względem bonitacyjnym w obszarze występują grunty rolne należące III, IV, V lub VI klasy.

Bezpośrednio w graniach obszaru projektu mpzp przeważają małowartościowe siedliska gruntów ornych lub pastwisk, a także występuje zwarta zabudowa wsi Faryny, gdzie w większości występują gatunki charakterystyczne dla terenów zantropizowanych i użytkowanych rolniczo, tj. ptactwo pospolite, gryzonie, zwierzęta domowe i hodowlane. Relatywnie najbardziej wartościowe dla świata roślinnego i zwierzęcego są fragmenty kompleksu leśnego Puszczy Piskiej. Ponadto, ze względu na charakter obszaru (bezleśna enklawa otoczona lasem), niektóre fragmenty obszaru mogą stanowić miejsce bytowania i rozrodu ptactwa.

Pośród form ochrony przyrody, wyróżnionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach obszaru projektu mpzp występują:

- obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008 – obejmuje cały obszar,
- obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH 280048 – obejmujący niewielkie fragmenty w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów – obligatoryjna na terytorium całego kraju.

Z uwagi na budowę geologiczną oraz warunki morfometryczne, obszar projektu mpzp nie jest kwalifikowany jako rejon predysponowany do występowania ruchów masowych – w obszarze projektu mpzp nie występuje zagrożenie zjawiskiem ruchów masowych.

Na obszarze projektu mpzp nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Rozdział 6 zawiera ocenę ustaleń projektu mpzp, w odniesieniu do:

- poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego (z uwzględnieniem zależności między nimi) – roślin, zwierząt i różnorodności biologicznej, ludzi, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, powierzchni i ukształtowania ziemi, krajobrazu, warunków klimatycznych, zasobów naturalnych, zabytków i dóbr materialnych,
- form ochrony przyrody, w tym celu i przedmiotu ochrony, integralności obszarów Natura 2000,
- kwalifikacji oddziaływań jako znaczące, oraz podziału oddziaływań na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Informacje zawarte w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko (w tym ocena oddziaływania ustaleń projektu mpzp na środowisko przyrodnicze) zostały dostosowane stosownie do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz stosownie do stanu wiedzy i metod oceny.

ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE, ROZWIĄZANA ALTERNATYWNE, ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ

Ustalenia projektu mpzp nie będą oddziaływać transgranicznie. Nie proponuje się rozwiązań alternatywnych. Biorąc pod uwagę zastosowanie działań zabezpieczających i ograniczających nie wskazuje się na obecnym etapie planistycznym rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą.

WNIOSKI I REKOMENDACJE DO DALSZYCH DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH

W celu eliminacji lub ograniczenia ewentualnych negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu mpzp, pożądane byłoby m.in.:

- realizacja prac budowlanych poza okresem lęgowym lerki *Lullula arborea* lub z wykorzystaniem nadzoru ornitologicznego (w przypadku braku gatunków chronionych możliwość podjęcia prac niezależnie od okresu lęgowego) – w terenach przeznaczonych pod zabudowę: mieszkaniową jednorodzinną (MN),

mieszkaniową jednorodzinną lub usługową (MN/U), rekreacji indywidualnej (ML), obejmujących przestrzenie z obecnością zadrzewień i zakrzewień na gruntach porolnych oraz na gruntach rolnych w ich sąsiedztwie

- prowadzenie robót w taki sposób, aby nie dopuścić do zanieczyszczenia wód, ani też pogorszenia ich stanu ilościowego i jakościowego;
- rekultywacja terenów zniszczonych w czasie trwania prac budowlanych;
- zabezpieczenie mas ziemnych zgodnie z przepisami prawa (masy ziemne z wykopów należy zagospodarować na terenie własnej działki lub wywieźć na miejsce wskazane przez odpowiednie służby gminne. Masy ziemne mogą zostać wyłączone spod ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach tylko wówczas, jeżeli dotyczą niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym, na którym został wydobyty);
- stosowanie urządzeń spełniających obowiązujące normy dotyczące emisji spalin – dla nowych obiektów wymagających zaopatrzenia w ciepło i energię stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji;
- w przypadku odkrycia wykopalisk archeologicznych lub przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym wojewódzkiego konserwatora zabytków lub władze Gminy.

Ponadto, obowiązuje przestrzeganie wszystkich przepisów o ochronie środowiska, w tym, w przypadku stwierdzenia gatunków dziko występujących zwierząt, a także roślin i grzybów podlegających oraz ich siedlisk i ostoi, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

1 WPROWADZENIE

CEL I PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Celem opracowania jest wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko, której przedmiotem jest projekt „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Faryny” (**zwany dalej projektem mpzp**), zainicjonowany Uchwałą Nr XXX/239/18 Rady Gminy Rozogi z dnia 23 marca 2018 roku.

PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA

Podstawę formalno-prawną prognozy oddziaływania na środowisko stanowią¹:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania na środowisko uwzględnia:

- Art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla analizowanego projektu planu miejscowego, wydane przez:
 - Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie,
 - Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Szczycinie.

Część kartograficzną prognozy oddziaływania na środowisko stanowią: **rysunek prognozy oddziaływania na środowisko** (załącznik do części tekstowej Prognozy) oraz **ryciny** (tematyczne mapy poglądowe zamieszczone w poszczególnych rozdziałach Prognozy).

METODOLOGIA OPRACOWANIA

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu miejscowego uwzględnia wytyczne określone w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zastosowano przede wszystkim:

- metodę oceny realizacji celów i działań przewidzianych w projekcie planu, opartą na analizie zgodności treści dokumentu z kryteriami zawartymi w obowiązujących międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich dokumentach oraz przepisach, aby stwierdzić komplementarność dokumentu z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- metodę macierzy interakcji, opartą o analizę wpływu przewidzianych w projekcie planu zasad i kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska, z uwzględnieniem współzależności między nimi.

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowywana została równocześnie z projektem planu miejscowego. Współpraca przy ustalaniu rozwiązań zawartych w projekcie planu miejscowego, miała na celu wyeliminowanie ewentualnych negatywnych skutków tych rozwiązań dla środowiska przyrodniczego.

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko, w celu charakterystyki terenu, zasobów środowiska, funkcjonowania ochrony przyrody oraz oceny stanu przekształceń środowiska, wykorzystano m.in.:

- opracowanie ekofizjograficzne wykonane na potrzeby sporządzenia przedmiotowego planu miejscowego,
- materiałami i informacjami pozyskanymi w trakcie wizji lokalnych;
- dokumenty strategiczne i planistyczne szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego,
- materiały i publikacje z dziedziny ochrony środowiska i monitoringu stanu środowiska,
- materiały kartograficzne (mapy tematyczne, mapy topograficzne),
- akty prawne, obowiązujące na chwilę opracowania Prognozy,
- literaturę branżową i naukową.

¹ Publikatory poszczególnych aktów prawnych, aktualne na dzień sporządzenia Opracowania, przytoczono w spisie materiałów źródłowych.

Spis wybranych materiałów wyjściowych:

Akty prawne:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 112).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839).
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 755 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 701 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1614 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2268 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1396 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1945 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 6).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1161).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 2081 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1186 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 506 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 868 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1398 z późn. zm.).

Dokumenty i publikacje:

- *Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Rozogi za 2018 rok*, 2019, Rozogi
- *Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce według stanu na 31. XII. 2018 r.*, 2019, Państwowy Instytut Geologiczny.
- *Inwentaryzacja osuwisk oraz zasady i kryteria wyznaczania obszarów predysponowanych do występowania i rozwoju ruchów masowych w Polsce Pozakarpackiej*, 2006, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, 2011, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.
- *Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2017*, 2018, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.
- *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla obszaru gmin położonych na terenie powiatu szczycieńskiego (miasto Szczytno, gminy: Szczytno, Pasym, Dźwierzuty, Jedwabno, Rozogi, Świętajno, Wielbark), mławowskiego (gmina Piecki) oraz nidzickiego (gmina Janowo)*, uchwała Nr VIII/55/15 Rady Gminy Rozogi z dnia 28 września 2015 r. i jej zmiana: uchwała Nr XII/104/16 Rady Gminy Rozogi z dnia 4 marca 2016 r.
- *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, 2016.
- *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego*, uchwała Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r..
- *Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, 2013., Warszawa.
- *Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM10*, uchwała Nr IV/96/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2015r.
- *Raport o stanie gminy Rozogi za 2018 rok*, 2019, Rozogi.
- *Raport o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim w 2017 roku*, 2018., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*, 2017.
- *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025*, uchwała Nr XXVIII/553/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 czerwca 2013 r.
- *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, 2012r., Ministerstwo Środowiska.
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi*, uchwała Nr XXIV/179/17 Rady Gminy Rozogi z dnia 27 czerwca 2017 r.

Witryny internetowe:

- <http://crfop.gdos.gov.pl>
- <http://emgsp.pgi.gov.pl>
- <http://atlas.warmia.mazury.pl/>
- <http://natura2000.gdos.gov.pl>
- <http://olsztyn.rdos.gov.pl>
- <http://wios.olsztyn.pl>
- <http://www.bdl.stat.gov.pl>
- <http://www.encyklopedia.laspolskie.pl>
- <http://www.gdos.gov.pl>
- <http://www.geoportal.gov.pl>
- <http://www.geoportal.pgi.gov.pl>
- <http://www.gios.gov.pl>
- <http://www.imgw.pl>
- <http://www.ios.edu.pl>
- <http://www.kzgw.gov.pl>
- <http://www.mir.gov.pl>
- <http://www.mos.gov.pl>
- <http://www.pgi.gov.pl>
- <http://www.psh.gov.pl>
- <http://www.stat.gov.pl>

2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

SZCZEBEL MIĘDZYNARODOWY I UNII EUROPEJSKIEJ

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym (Unijnym) są egzekwowane poprzez transponowanie założeń, zaleceń, dyrektyw lub postanowień do odpowiednich, polskich aktów prawnych i wykonawczych (np. do ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawy o ochronie przyrody, ustawy Prawo wodne, itd.).

Do najważniejszych dokumentów szczebla międzynarodowego i wspólnotowego, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu analizowanego dokumentu, należą:

Konwencja Ramsarska – dokument sporządzony w Ramsar, 1971 r. (zmiany dokumentu w 1982 r. i 1987 r., odpowiednio: Paryż i Regina). Celem dokumentu jest ochrona i utrzymanie w stanie niezmienionym obszarów wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego.

Konwencja Bońska – dokument został sporządzony w Bonn w 1979 r. ratyfikowany przez Polskę w 1996 r.. Celem dokumentu jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Dla ochrony tych gatunków konieczne są wspólne wysiłki wszystkich państw posiadających jurysdykcję nad obszarami, w których te zwierzęta przebywają.

Konwencja Berneńska – dokument sporządzony został w Bernie w 1979 r. i ratyfikowany przez Polskę w 1995 r. Celem dokumentu jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, a zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw oraz wspierania współdziałania w tym zakresie (nacisk na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, w tym wędrownych).

Konwencja Genewska – dokument sporządzony w Genewie w 1979 r., wraz z II protokołem siarkowym (sporządzony w 1994 r. w Oslo). Z dokumentów tych wynika konieczność redukcji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, przede wszystkim emisji SO₂, NO_x i CO₂.

Konwencja o Różnorodności Biologicznej – dokument sporządzony w 1992 r. w Rio de Janeiro i ratyfikowany przez Polskę w 1996 r. Celem Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – dokument sporządzony w 1992 r. w Rio de Janeiro i ratyfikowany przez Polskę w 1994 r. Głównym celem dokumentu jest osiągnięcie stabilizacji koncentracji w atmosferze gazów cieplarnianych na takim poziomie, który zapobiegnie niebezpiecznym antropogenicznym oddziaływaniom na klimat.

Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto – dokument wraz z Protokołem sporządzony został 1997 r. w Kioto. Precyzuje on zadania w zakresie ograniczania antropogenicznych oddziaływań na klimat, w szczególności zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Porozumienie Paryskie – Podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w 2015 r. w Paryżu 195 krajów przyjęło pierwsze w historii powszechne i prawnie wiążące światowe porozumienie w dziedzinie klimatu. Podpisywanie porozumienia rozpoczęło się 22 kwietnia 2016 r. Porozumienie zaczęło obowiązywać w listopadzie 2016 r. po jego ratyfikacji przez 55 państwa, które są w sumie odpowiedzialne za 55 % światowych emisji. Porozumienie Paryskie jest drugim, po Protokole w Kioto wiążącym dokumentem realizującym postulat Ramowej Konwencji Klimatycznej. W art. 2 zawarto cel Porozumienia, który zakłada

intensyfikację i konieczność podejmowania solidarnych wysiłków zobowiązanych stron do zatrzymania globalnego ocieplenia. Założono następujące cele:

- cel długoterminowy: utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie niższego niż 2°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej;
- dążenie do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C;
- jak najszybsze osiągnięcie w skali świata punktu zwrotnego maksymalnego poziomu emisji;
- doprowadzenia do szybkiej redukcji emisji zgodnie z najnowszymi dostępnymi informacjami naukowymi.
- zwiększenie zdolności do adaptacji do negatywnych skutków zmian klimatu,
- zapewnienie spójności przepływów finansowych.

Dyrektywy Unijne regulujące utworzenie Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, tzn.: a) Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków, która zastąpiona została nową Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, oraz b) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Komisji Europejskiej 91/676/EWG, wydana w 1991 r., mająca na celu zmniejszenie wysokiego stopnia zanieczyszczenia wód związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie pojawieniu się takiego zanieczyszczenia w przyszłości, co odbywa się m.in. poprzez realizację programów „naprawczych” oraz pomoc we wdrażaniu zasad dobrej praktyki rolniczej. Dyrektywy stały się podstawą stworzenia systemu obszarów stanowiących spójną funkcjonalnie sieć – Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000, umożliwiającą realizację spójnej polityki ochrony zasobów przyrodniczych na obszarze UE, tworzoną przez wyznaczone w ramach dyrektyw: ptasiej i siedliskowej obszary specjalnej ochrony ptaków oraz specjalne obszary ochrony siedlisk.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z 23 października 2000 r. (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna), ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, celem której jest ochrona wód poprzez ustalenie zintegrowanej europejskiej polityki wodnej opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych, a ponadto uporządkowanie i koordynacja istniejącego europejskiego ustawodawstwa wodnego. Zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód opracowywane zostały plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz program wodno-środowiskowy kraju.

Pakiet klimatyczno-energetyczny – został przyjęty w 2008 r. i stanowi zbiór aktów prawnych, za pomocą których UE realizuje międzynarodowe porozumienia dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych, w tym głównie CO₂. Pakiet klimatyczno-energetyczny akcentuje najważniejsze cele polityki klimatycznej UE w horyzoncie do 2020 roku, do których należą: redukcja do 2020 r. emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r., zwiększenie udziału energii odnawialnej do 20% w całkowitym zużyciu energii w 2020 r. (dla Polski ustalono wzrost udziału energii odnawialnej do 15%), zmniejszenie zużycia energii o 20% w odniesieniu do poziomów przewidywanych w 2020 r. poprzez zwiększenie efektywności energetycznej.

Strategia Europa 2020 – jest instrumentem polityczno-strategicznym UE i tworzy długookresowe ramy działania w wielu obszarach polityki, w tym: walka ze zmianami klimatu, energia, transport, przemysł, surowce, rolnictwo, rybołówstwo, ochrona różnorodności biologicznej oraz rozwój regionalny. Strategia obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: 1) rozwój inteligentny, 2) rozwój zrównoważony, 3) rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu. Strategia koncentruje się na pięciu długoterminowych celach do 2020 r. w dziedzinach zatrudnienia, innowacyjności, edukacji, walki z ubóstwem oraz klimatu i energii.

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 roku - w 2014 r. na szczycie klimatycznym w Brukseli ustalone zostały nowe ramy polityki klimatycznej, które po rewizji w 2018 r. są następujące: ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu z 1990 r., zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii, zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej. Ponadto w 2016 roku na forum Unii Europejskiej rozpoczęto pracę nad pakietem Czysta energia dla wszystkich Europejczyków: Pakiet wskazywać ma sposób operacjonalizacji w/w celów, jak również przyczynić się do wdrożenia unii energetycznej i budowy jednolitego rynku energii Unii.

SZCZEBEL KRAJOWY

Cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu analizowanego dokumentu, ustanowione na szczeblu krajowym określone są przede wszystkim w następujących dokumentach:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej –w Art. 5 Konstytucji RP zapisano: *Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.*

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – określa wizję zagospodarowania przestrzennego, formułuje cele strategiczne przestrzennego zagospodarowania kraju oraz sześć celów i obszarów interwencji, do których odnoszą się poszczególne kierunki działań. W kontekście ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych za najważniejszy należy uznać Cel 4: *Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.*

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) – jest to Program rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym, którego celem jest wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Obecnie obowiązuje **V aktualizacja KPOŚK**, zatwierdzona przez Radę Ministrów 31 lipca 2017 roku. Aktualizacja KPOŚK zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021 i dotyczy 1587 aglomeracji o równorzędnej liczbie mieszkańców 38,8 mln), w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Dla obszaru objętego ustaleniami projektu mpzp nie ustanowiono aglomeracji ściekowej, w związku z czym nie jest objęty ustaleniami KPOŚK.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do 2020 z perspektywą do roku 2030 - przyjęty w 2013 roku, jest pierwszym dokumentem strategicznym, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zmian klimatu. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Ponadto, określono 6 celów szczegółowych, które są spójne z kluczowymi zintegrowanymi strategiami kraju:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.
- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do 2020 z perspektywą do 2030 – Strategia przyjęta została w 2017 roku, zastępując „Strategię Rozwoju Kraju 2020”. Cel główny „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju (...)” zakłada zrównoważony rozwój kraju, oparty o:

- I Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
- II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
- III Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Polityka ekologiczna państwa 2030² - przyjęta została w lipcu 2019 r., stanowi najważniejszą strategię rozwoju kraju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jej cel główny to: Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Do realizacji celu głównego wytypowano trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.
- Cel szczegółowy III : Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zapobieganie ryzyku klęsk żywiołowych.

Realizacja w/w celów środowiskowych będzie wspierana przez cele horyzontalne:

- Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.
- Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

² Polityka ekologiczna państwa 2030 uchyla Strategię „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” w części dotyczącej Celu 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i Celu 3. Poprawa stanu środowiska.

3 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

3.1 GŁÓWNE CELE I USTALENIA PROJEKTU DOKUMENTU

Procedowany projekt mpzp został opracowany w celu umożliwienia **dalszego rozwoju zagospodarowania o funkcji mieszkalnej, zagrodowej i usługowej, a także rekreacji indywidualnej** na obszarze do tego predysponowanym, z uwzględnieniem uwarunkowań ochrony środowiska – miejscowości Faryny, w gminie Rozogi.

Wieś Faryny posiada charakter „ulicówki” o czytelnym, pierwotnym układzie przestrzennym zachowanym bez większych zmian i rozciągniętym po obu stronach drogi drewnianą i murowaną zabudową z II połowy XIX i I połowy XX wieku. Na skraju wsi znajduje się charakterystyczny budynek byłej szkoły podstawowej z ciemnoczerwonej cegły, na kamiennym fundamencie z geometrycznymi szczytami. Bliskość jezior oraz dobra dostępność komunikacyjna (przebiegająca w bliskim otoczeniu droga krajowa 59) powoduje, że Faryny należy uznać za miejscowość z predyspozycjami do rozwoju zarówno funkcji mieszkaniowej, z towarzyszącą usługową, jak i funkcji rekreacyjnej (indywidualnej/ letniskowej). Tego typu zainwestowanie zostało już rozpoczęte w obszarze objętym projektem mpzp, przy czym odbywa się ono jak dotąd na podstawie doraźnych decyzji administracyjnych (wz/icp) – aktualnie miejscowość Faryny nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Taka sytuacja powoduje trudności we właściwym zagospodarowaniu terenów, ustaleniu warunków zabudowy oraz uniemożliwia kompleksowe zaplanowanie funkcji użytkowych dla poszczególnych fragmentów miejscowości, co utrudnia proces inwestycyjny oraz potencjalnie stanowi źródło konfliktów przestrzennych i środowiskowych. Procedowany mpzp porządkuje planowane inwestycje i zabudowę oraz określa szczegółowe warunki zagospodarowania i kształtowania zabudowy.

Regulacje zawarte w projekcie mpzp dotyczą przeznaczenia terenu oraz określenia sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy, z uwzględnieniem zakresu ustaleń określonych w art. 15 ust. 2-3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt mpzp składa się z części tekstowej i z części graficznej. W projekcie mpzp wyróżniono tereny o przeznaczeniu:

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- ML – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej,
- RM – tereny zabudowy zagrodowej,
- R – tereny rolnicze,
- KDL – teren drogi publicznej klasy drogi lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy dróg dojazdowych,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych,
- ZL – lasy,
- Z – tereny zieleni,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych,
- T – teren infrastruktury technicznej – telekomunikacja – stacja bazowa telefonii komórkowej,
- W – teren infrastruktury technicznej – ujęcie wody.

Ponadto wskazano m.in.:

- nieprzekraczalne linie zabudowy;
- granicę strefy ochrony sanitarnej „50 m” od granic cmentarza zlokalizowanego poza obszarem objętym planem miejscowym;
- granicę strefy ochrony sanitarnej „150 m” od granic cmentarza zlokalizowanego poza obszarem objętym planem miejscowym.

Dla obszaru projektu mpzp określono ustalenia, spośród których najistotniejsze dla środowiska przyrodniczego i jego zasobów są ustalenia dotyczące:

- przeznaczenia terenu funkcjonalnego, podstawowe i uzupełniające;
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- zasad kształtowania krajobrazu;
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznej;
- zasad kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu;
- granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów;
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

3.2 ROWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI SZCZEBŁA REGIONALNEGO I LOKALNEGO

Rozstrzygnięcia zawarte w projekcie mpzp zostały przeanalizowane w odniesieniu do następujących dokumentów strategicznych i planistycznych szczebla regionalnego i lokalnego:

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO ROKU 2025

Dokument przyjęty został na mocy Uchwały nr XXVIII/553/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 czerwca 2013 r. Cel główny określono jako: *Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.*

Cele strategiczne Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, wynikające ze wspomnianych wcześniej trzech priorytetów, to: *Wzrost konkurencyjności gospodarki, Wzrost aktywności społecznej, Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych, Nowoczesna infrastruktura rozwoju.*

Cele strategiczne będą realizowane za pomocą różnorodnych celów operacyjnych i kierunków działań. W kontekście projektowanego dokumentu oraz oddziaływania jego ustaleń na środowisko, najistotniejsze znaczenie mają następujące kierunki działań, określone w ramach celu strategicznego *Nowoczesna infrastruktura rozwoju* i jego celu operacyjnego *Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego*:

- Zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych: podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa; zachowanie walorów krajobrazowych województwa, weryfikacja form ochrony przyrody; ochrona przed powodzią i deficytem wody; zapewnienie integralności przyrodniczej województwa, ochrona i restytucja elementów rodzimej przyrody, w tym prowadzenie inwentaryzacji, waloryzacji i monitoringu różnorodności biologicznej;
- Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, w szczególności z niskich źródeł emisji oraz poprzez stosowanie transportu (np. rowerowego) i ogrzewania przyjaznego środowisku; rozbudowa sieci kanalizacyjnych (w tym także kanalizacji deszczowej) oraz budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków (zwłaszcza na terenach zabudowy rozproszonej), dalsze inwestowanie w sieci wodociągowe; zapobieganie powstawaniu odpadów i racjonalna gospodarka odpadami, (...), ochrona ekosystemów leśnych przed pożarami i innymi szkodliwymi czynnikami zagrażającymi trwałości lasów, prowadzenie monitoringu środowiska (...).

Aktualnie procedowana jest aktualizacja dokumentu - „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Dokument przyjęto Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. Plan definiuje wizję rozwoju województwa oraz określa cele i nadrzędne zasady polityki przestrzennej województwa.

Celem głównym polityki przestrzennej jest: *ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa.*

Cele szczegółowe polityki przestrzennej określone zostały następująco:

- 1) *Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.*
- 2) *Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.*
- 3) *Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.*
- 4) *Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.*
- 5) *Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.*
- 6) *Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenia naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnianie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.*

„Rozwój zrównoważony” zajmuje szczególne miejsce w polityce przestrzennej województwa. Wybrzmiewa ona nie tylko w formie celu głównego, ale ma także odzwierciedlenie w przyjętych zasadach zagospodarowania przestrzennego, tzn.:

- *zasada racjonalności ekonomicznej oznaczająca uwzględnianie w ramach polityki przestrzennej oceny korzyści społecznych, ekonomicznych i przestrzennych odniesionych do długiego okresu,*
- *zasada preferencji regeneracji nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę oznaczająca efektywne wykorzystanie przestrzeni zurbanizowanej z jednoczesną ochroną przestrzeni przed niekontrolowaną ekspansją zabudowy na nowe tereny; w tym celu preferowana jest intensyfikacja procesów urbanizacyjnych na terenach już zagospodarowanych, przed zainwestowaniem nowych przestrzeni,*
- *zasada przezorności przewidująca, że działania wobec pojawiających się problemów powinny być podejmowane już wówczas, gdy pojawia się uzasadnione prawdopodobieństwo, że problem wymaga rozwiązania, a nie wtedy, gdy istnieje pełne jego naukowe potwierdzenie. Zasada wymaga, aby wszelkie prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków traktować tak, jak pewność ich wystąpienia,*
- *zasada prewencji lub inaczej zasada zapobiegania zanieczyszczeniom, czyli likwidacja zanieczyszczeń u źródła; realizacja tej zasady sprowadza się do promocji technologii niskoemisyjnych, przyjaznych środowisku, ograniczania wykorzystania tradycyjnych surowców i energochłonnych dziedzin gospodarowania,*
- *zasada kompensacji ekologicznej polegająca na takim zarządzaniu przestrzenią, aby zachowana została równowaga przyrodnicza, co oznacza wyrównywanie szkód środowiskowych, wynikających z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych neutralnej alternatywy wobec środowiska.*

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WARMIA I MAZURY 2014-2020

RPO Warmia i Mazury jest najważniejszym narzędziem realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025. Umożliwi realizację projektów finansowanych z EFRR oraz EFS. Z programu zostaną dofinansowane przedsięwzięcia w obszarze m.in.: przedsiębiorczości, kształcenia, szkolenia oraz szkolenia zawodowego, technologii informacyjno-komunikacyjnych, transportu, efektywności energetycznej, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, kultury i dziedzictwa, rewitalizacji, dostępu do usług publicznych, regionalnego rynku pracy czy włączenia społecznego.

RPO Warmia i Mazury składa się z dwunastu osi priorytetowych. Dla realizacji działań z zakresu ochrony środowiska istotne są przede wszystkim: Oś priorytetowa 5: Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów

W RPO Warmia i Mazury podkreśla się zasadę zrównoważonego, w związku z czym planowane do realizacji zadania dotyczyć będą:

- kierowania inwestycji w stronę najbardziej zasobooszczędnych i trwałych,
- unikania inwestycji, które mogą mieć znaczący negatywny wpływ na środowisko lub klimat i wspieranie działań łagodzących pozostałe skutki,
- ochrony środowiska naturalnego i wspierania efektywnego wykorzystania zasobów.

Ponadto, w zgodzie z Umową Partnerstwa, realizacja w RPO WiM zasady zrównoważonego rozwoju sprowadzać się będzie przede wszystkim do:

- pogodzenia poprawy wyniku ekonomicznego z jednoczesnym ograniczeniem wykorzystania zasobów oraz zmniejszeniem negatywnych oddziaływań na środowisko,
- postrzegania odpadów jako źródła zasobów,
- dążenia do zamykania obiegów surowcowych, a w tym maksymalizacji oszczędności wody i energii,
- ograniczania zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, w tym zwłaszcza powietrza oraz wody już na etapie projektowania rozwiązań technologicznych,
- wspierania zwiększenia efektywności energetycznej i pozyskiwanie energii z niskoemisyjnych źródeł z maksymalnym wykorzystaniem lokalnej bazy surowcowej,
- niskoemisyjnego i zrównoważonego transportu, promowania transportu zbiorowego i publicznego, a także intermodalnego,
- energooszczędnego budownictwa,
- inwestycji infrastrukturalnych z uwzględnieniem konieczności adaptacji do zmian klimatu,
- planowania przestrzennego według zasad m.in. powstrzymywania żywiołowego rozlewania się miast, zapobieganie rozpraszaniu zabudowy i pogłębianiu chaosu przestrzennego, kształtowania w maksymalnym możliwym zakresie przestrzeni publicznych przyjaznych dla mieszkańców i sprzyjających zachowaniom niskoemisyjnym, uwzględnienia w polityce przestrzennej kwestii adaptacji do zmian klimatu.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO ROKU 2020

Dokument przyjęty został w 2016 roku, na mocy Uchwały nr XIX/445/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 sierpnia 2016 r. Program Ochrony Środowiska jest narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska, zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych, w województwie warmińsko-mazurskim. Określa obszary, kierunki interwencji i zadania służące poprawie stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego jego mieszkańców. Zapewnia ciągłość działań związanych z tworzeniem warunków zrównoważonego rozwoju województwa, jest kontynuacją i rozszerzeniem planów określonych w poprzednio obowiązującym Programie.

Programu obejmuje 10 obszarów interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza; Zagrożenia hałasem; Pola elektromagnetyczne; Gospodarowanie wodami; Gospodarka wodno-ściekowa; Zasoby geologiczne; Gleby; Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów; Zasoby przyrodnicze; Zagrożenia poważnymi awariami.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Aktualna wersja dokumentu przyjęta została Uchwałą nr VIII/152/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 17 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022 uchwalonego uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 r.).

Celem plan gospodarki odpadami jest osiągnięcie celów założonych w polityce ekologicznej państwa, wdrażania hierarchii postępowania z odpadami oraz zasoby bliskości, a także stworzenie w województwie zintegrowanej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska. Plan jest zgodny z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz z zapisami zawartymi w Krajowym planie gospodarki odpadami. Podstawą tworzenia i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w kraju jest jego regionalizacja.

Gmina Rozogi (w tym obszar projektu mpzp) zlokalizowana jest w Regionie Centralnym gospodarki odpadami, do obsługi którego zgodnie z w/w Planem przewidziano regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowane w oddaleniu od obszaru objętego ustaleniami projektowanego dokumentu (jak również poza granicami gminy Rozogi).

Według ustaleń projektu mpzp gospodarka odpadami odbywać się będzie zgodnie z lokalnymi przepisami prawa w zakresie utrzymania porządku i czystości, a zatem przewidzianą zabudowę obejmie regionalny system gospodarki odpadami. Wobec tego należy uznać, że projekt mpzp pośrednio wpisuje się w zasady gospodarowania odpadami określone w Planie gospodarki odpadami.

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM DLA TERENÓW POZA AGLOMERACJAMI, POŁOŻONYCH WZDŁUŻ DRÓG KRAJOWYCH ORAZ WOJEWÓDZKICH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO, O OBCIĄŻENIU PONAD 3 MLN POJAZDÓW ROCZNIE, KTÓRYCH EKSPLOATACJA SPOWODOWAŁA NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE AKUSTYCZNE W WYNIKU PRZEKROCZENIA DOPUSZCZALNYCH POZIOMÓW HAŁASU OKREŚLONYCH WSKAŹNIKAMI L_{DWN} I L_N

Aktualizacja Programu przyjęta została Uchwałą Nr XXXVIII/822/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 czerwca 2018 r. Aktualizacja dotyczyła dróg wojewódzkich, które nie przebiegają w rejonie obszaru projektu mpzp. W bliskim otoczeniu przebiega natomiast droga krajowa nr 59 objęta Programem ochrony środowiska przed hałasem, przyjętym przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr III/42/14 z dnia 30 grudnia 2014 r.

Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i działań, których konsekwentna realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na terenach, na których nastąpiły przekroczenia obowiązujących norm. Dokument wskazuje również kierunki działań, mające na celu zapobieganie powstawaniu nowych rejonów konfliktów akustycznych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROZOGI

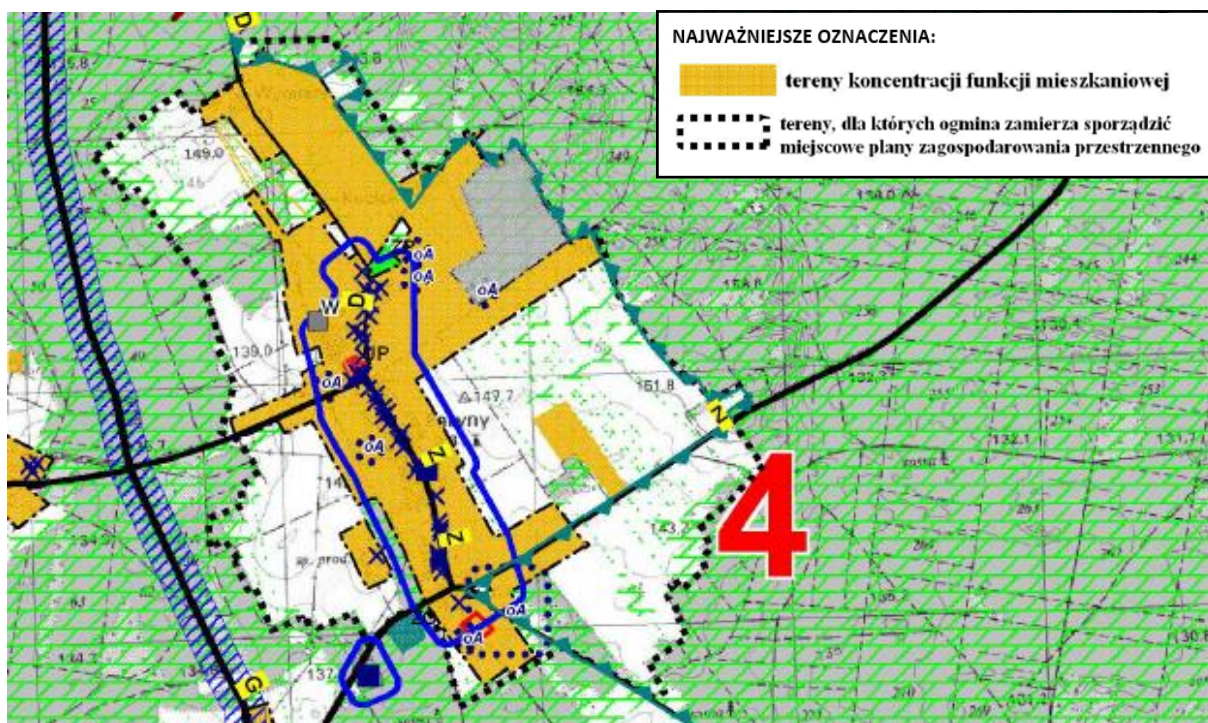
Aktualnie obowiązujące Studium przyjęto Uchwałą Nr XXIV/179/17 Rady Gminy Rozogi z dnia 27 czerwca 2017 roku. W Studium określono m.in. *ogólne kierunki zmian struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w tym Poszerzenie i zainwestowanie obszarów skupionej zabudowy istniejących jednostek osadniczych.*

Na rys. kierunku studium wyznaczono maksymalny zasięg skupionej zabudowy (*Zasięg ten zabezpiecza rezerwy terenowe wynikające z potrzeb gminy (...), co zapewnia inwestorom odpowiednią elastyczność przy wyborze lokalizacji przedsięwzięć, a gminie pewien margines swobody przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Polityka gminy powinna zmierzać do koncentracji inwestycji w granicach jednostek osadniczych, przy czym powinny temu służyć zarówno akty planistyczne jak i polityka w zakresie uzbrajania terenów w infrastrukturę techniczną – str. 6, cz. kierunków Studium).*

Łącznie przewidziano ok 128 ha rezerw terenów budowlanych w Farynach, przy czym zauważono, że znaczna powierzchnia rezerw w Farynach wynika częściowo ze stosunkowo dużego udziału w ruchu budowlanym (11% decyzji o warunkach zabudowy dotyczących budynków), ale przede wszystkim z potrzeby uregulowania statusu gruntów, które zostały podzielone na działki o parametrach działek budowlanych i są użytkowane jako tereny rekreacji indywidualnej (str. 11-12, cz. kierunków Studium).

Miejscowość Faryny i jej otoczenie zaliczono do strefy 4 obsługi mieszkańców, wobec której ustalono: *Strefa 4, w której głównym ośrodkiem jest miejscowość Faryny, ma powierzchnię 32 km² (14% powierzchni gminy) i obejmuje miejscowości Faryny, Borki Rozowskie, Wysoki Grąd i Kokoszki. W 2014 r. strefa liczyła 510 mieszkańców (16 os./km²). W latach 2001-2014 ludność strefy zmalała o 51 osób (8,4%). Infrastrukturę społeczną miejscowości Faryny stanowią obecnie świetlica, remiza strażacka, filia biblioteki i kościół z cmentarzem parafialnym. Należy dążyć do utrzymania w Farynach istniejącej infrastruktury społecznej oraz do właściwego zagospodarowania zabytkowych obiektów nieczynnej szkoły, jednak wobec niskiego zaludnienia i bardzo niekorzystnych trendów demograficznych trzeba się liczyć z tym, że w przyszłości strefa ta straci zupełnie swoją odrębność i zostanie wchłonięta przez strefę 1.*

Ponadto, w Studium wytypowano obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym również wskazano przestrzeń wsi Faryny.

Ryc. 1 Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi w rejonie miejscowości Faryny

Materiał źródłowy: Zał. 5 do Uchwały Nr XXIV/179/17 Rady Gminy Rozogi z dnia 27 czerwca 2017 roku

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE PODSTAWOWE DO PROJEKTU „MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA MIEJSCOWOŚCI FARYNY”

W Opracowaniu ekofizjograficznym określono przydatność zasobów i walorów środowiska przyrodniczego obszaru dla rozwoju poszczególnych funkcji użytkowych. Przeanalizowano m.in.:

- ukształtowanie terenu i występowanie poszczególnych klas spadków terenu;
- warunki podłoża budowlanego;
- głębokość zalegania wody podziemnej, w tym wody gruntowej;
- czynniki bioklimatyczne;
- występowanie zasobów środowiska przyrodniczego, w tym objętych ochroną prawną oraz stanowiących bariery ekologiczne rozwoju zagospodarowania;
- występowanie powierzchniowych lub obiektowych form ochrony przyrody;
- położenie obszaru na tle systemu powiązań przyrodniczych w skali lokalnej i ponadlokalnej (korytarze i płaty ekologiczne).

Ponadto określono predyspozycje ekofizjograficzne związane z:

- uwarunkowaniami związanymi z występowaniem form ochrony przyrody;
- ograniczeniami i barierami środowiska, związanymi z występowaniem zagrożeń przyrodniczych;
- uwarunkowaniami związanymi z zasobami użytkowymi środowiska;
- identyfikacją obszarów predysponowanych do pełnienia głównie funkcji przyrodniczych.

PODSUMOWANIE

W kontekście przewidzianego rozwoju zagospodarowania o funkcji mieszkalnej, zagrodowej, usługowej i rekreacji indywidualnej oraz niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury komunikacyjnej i technicznej (w tym infrastruktury służącej ochronie środowiska, np. wodno-kanalizacyjnej), **ustalenia projektowanego dokumentu mpzp są powiązane dokumentami strategicznymi i planistycznymi szczebla regionalnego i lokalnego.**

4 ŚRODOWISKO I JEGO POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

4.1 DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE OBSZARU

Obszar objęty projektem mpzp w większości tworzą tereny czynne biologicznie (las, użytki rolne) – opis struktury środowiska zawarto w dalszej części rozdziału.

Tereny zabudowane występują w postaci historycznie ukształtowanej zabudowy wsi Faryny. Stanowi ją głównie zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa usług publicznych – dawna szkoła, kościół, świetlica wiejska i remiza. Występują elementy infrastruktury wodociągowej (w tym stacja poboru wody, sieci wodociągowe), infrastruktury odprowadzania ścieków (w tym oczyszczalnie indywidualne i tradycyjne zbiorniki bezodpływowe – „szamba”), infrastruktury elektroenergetycznej (linie ee nn 0,4 kV i SN 15kV) oraz infrastruktury komunikacyjnej (droga powiatowa 1681N i 1518N oraz drogi gminne 199014N i 199015N, a także drogi wewnętrzne i dojazdowe).

Przed laty rozwój zabudowy opierał się głównie na wykorzystaniu zasobów lokalnych. Wysoki odsetek terenów czynnych biologicznie oraz rolnicza działalność mieszkańców sprzyjały kształtowaniu się najbardziej odpowiedniego dla zachowania walorów środowiska przyrodniczego kierunku zagospodarowania powierzchni. Aktualnie wyraźnie widoczna jest tendencja do coraz częstszego zaniechania działalności rolniczej przez mieszkańców i utrzymania ze źródeł pozarolniczych. Ponadto, część przestrzeni obszaru stopniowo przekształcana jest pod funkcje związane z zabudową rekreacyjną (letniskową).

Poza zainwestowaniem osadniczym i infrastrukturalnym antropogeniczne zmiany w obszarze dotyczą działalności rolniczej i są związane z zabiegami agrotechnicznymi.

4.2 CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

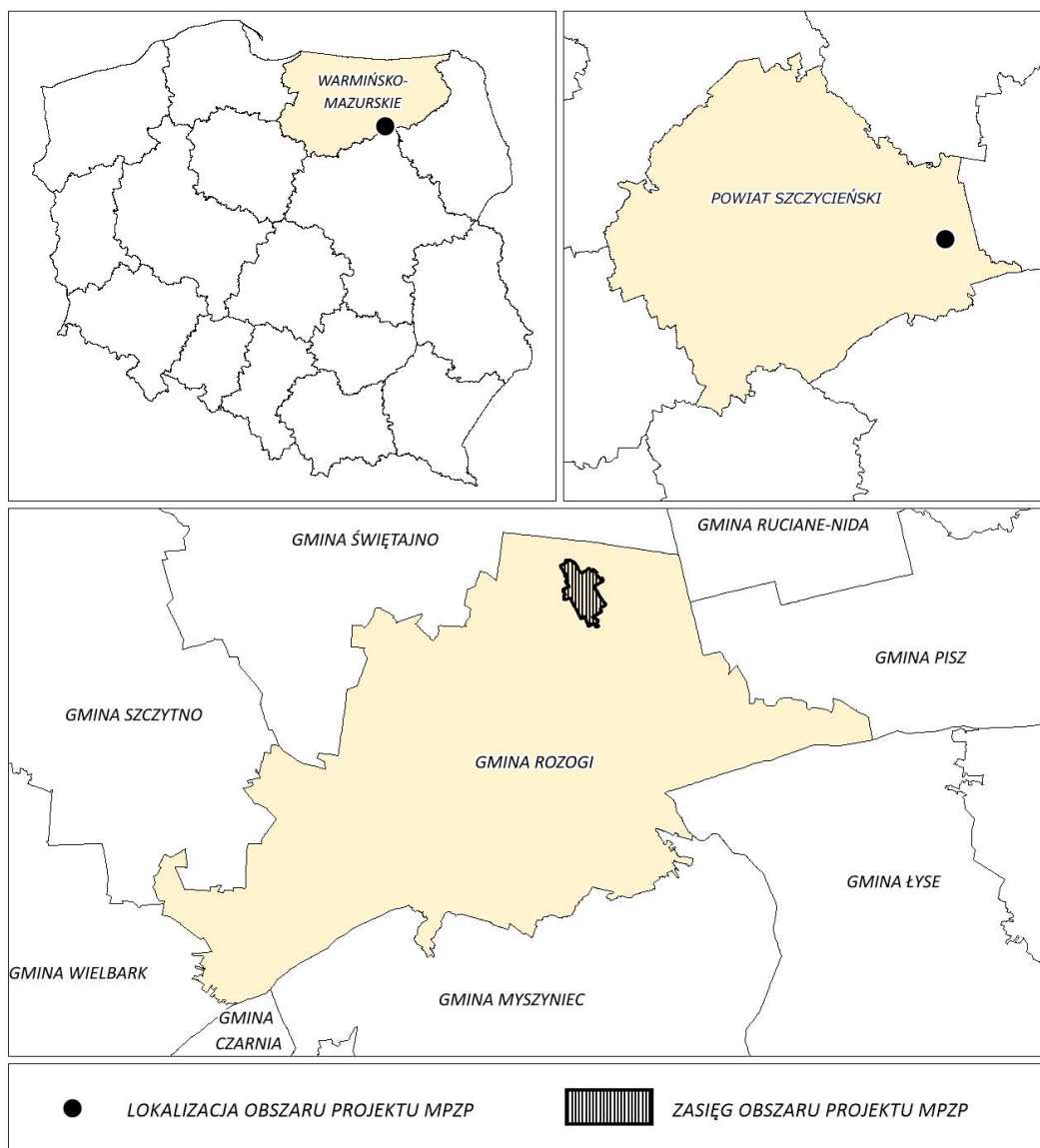
POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I FIZYCZNOGEOGRAFICZNE

Obszar będący przedmiotem Opracowania ekofizjograficznego (zwany dalej: „obszarem projektu mpzp”) zlokalizowany jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie szczycieńskim, **na terenie gminy wiejskiej Rozogi, w miejscowości Faryny**. Obszar zajmuje powierzchnię ok. 238 ha.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego analizowany obszar położony jest w obrębie mezoregionu **Równina Mazurska (842.87)**, należącego do makroregionu Pojezierze Mazurskie (842.8), w podprovincji Pojezierza Wschodniobałtyckie (842), prowincji Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84).

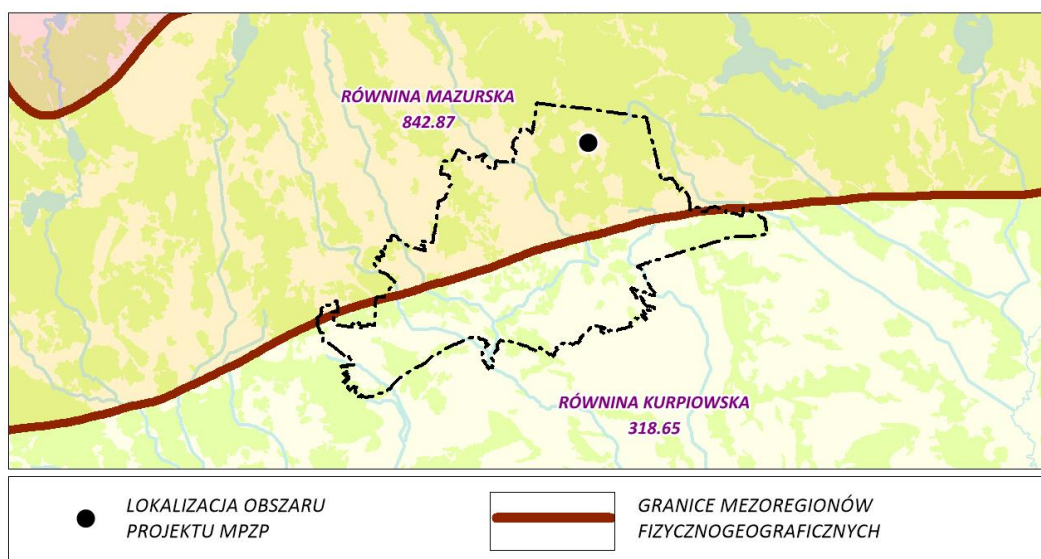
Mezoregion Równina Mazurska (842.87) stanowi przedłużenie Równiny Krupiowskiej, tworzonej przez gęsto zalesiony, równinny obszar z występującymi zbiornikami jeziornymi (do największych jezior Równiny należy Jezioro Roś ok. 1888 ha oraz Jezioro Nidzickie ok. 1818 ha). Kompleksy leśne Równiny Mazurskiej tworzą na wschodzie obszaru Puszcę Piską, na zachodzie zaś Puszcę Nidzicką. Najważniejszymi ciekami wodnymi znajdującymi się w granicach Równiny są dopływy Nawri, rzeki Omulew, Szkwa, Rozoga oraz Pisa³.

³ Według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego

Ryc. 2 Położenie administracyjne obszaru objętego projektem mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne według Państwowego Rejestru Granic

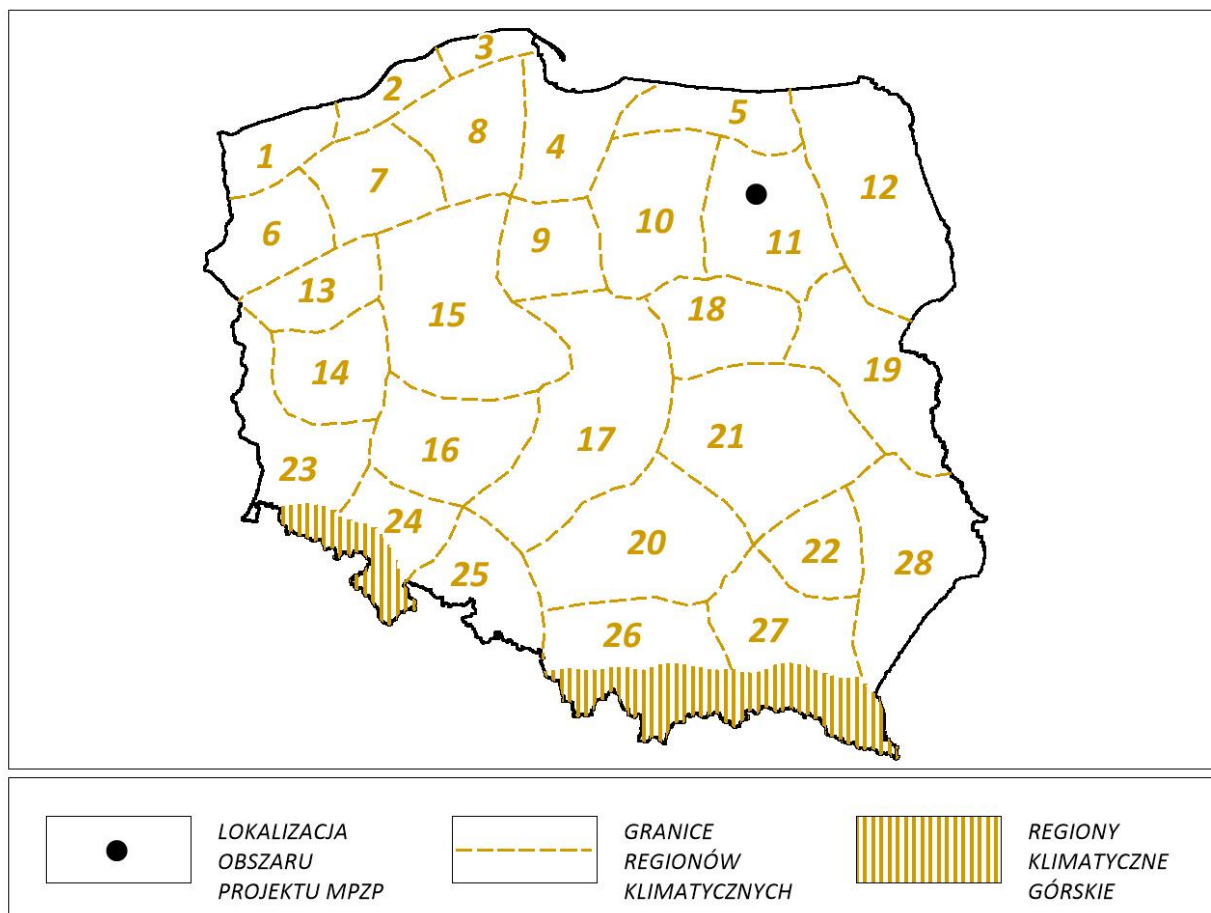
Ryc. 3 Położenie fizycznogeograficzne obszaru objętego projektem mpzp

Materiał źródłowy: opracowanie własne według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego

WARUNKU KLIMATYCZNE

Obszar projektu mpzp położony jest w Polsce północno-wschodniej, gdzie występuje klimat przejściowy charakterystyczny dla całego Niżu Polskiego. Klimat przejściowych charakteryzuje się zmiennością stanów pogody. Jest to konsekwencja ścierania się dwóch mas powietrza: wilgotnego – morskiego, oraz suchego – kontynentalnego.

Pod względem regionalizacji klimatycznej Polski analizowany obszar położony jest w centralnej części regionu klimatycznego Nr XI (Region Środkowo-Mazurski).

Ryc. 4 Położenie obszaru projektu mpzp w stosunku do regionów klimatycznych Polski

Materiał źródłowy: opracowanie własne według regionalizacji klimatycznej Woś A., 1993, *Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody*, wyd. UGiPZ PAN, Warszawa

Region Środkowo-Mazurski (R-XI) – panujące tu stosunki pogodowe wykazują względnie duże powiązania z warunkami klimatycznymi terenów położonych poza jego południowo-wschodnimi granicami. Region charakteryzuje się mniejszą liczbą dni w roku z pogodą umiarkowanie chłodną. Notuje się tu najmniejszą w skali kraju liczbę dni z pogodą umiarkowanie ciepłą i jednocześnie pochmurną, bez opadu (ok. 42 dni/rok). W Regionie Środkowo-Mazurskim mniej jest także dni z typem pogody umiarkowanie ciepłej z dużym zachmurzeniem i opadem atmosferycznym (ok. 29 dni/rok). Ponadto w ciągu roku notuje się mniej dni bardzo ciepłych z dużym zachmurzeniem i opadem (ok. 8 dni/rok). Omawiany Region na tle pozostałych wyróżnia mniejsza częstość występowania dni umiarkowanie ciepłych bez opadu (ok. 63 dni/rok). W Regionie Środkowo-Mazurskim notuje się również nieco większą liczbę dni z pogodą dość mroźną, zarówno z opadem, jak i bez opadu⁴.

Lokalne warunki klimatyczne uzależnione są od różnych czynników, m.in.: rzeźby terenu, występowania lasów i innych zbiorowisk roślinnych, wód powierzchniowych, podmokłych zagłębień terenowych itp. Z racji przeważającego, rolniczego charakteru użytkowania przestrzeni, obszar odznacza się dobrym przewietrzaniem i znacznym nasłonecznieniem.

⁴ Materiał źródłowy: Woś A., 1993, *Klimat Polski*, wyd. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Otoczające analizowany obszar kompleksy leśne odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu warunków aerosanitarnych (pochłaniają zanieczyszczenia, zmieniają ich zasięg, absorbują pyły, regulują akustykę). Ponadto hamują siłę wiatru, wydłużają okres topnienia pokrywy śnieżnej, zapewniają cień i łagodzą amplitudy temperatur (latem zapewniają ochłodę, zimą zmniejszają odczuwalne zimno). Zwiększają także wilgotność i przeciwdziałają spływom powierzchniowym.

Podstawowe dane meteorologiczne dla regionu przedstawiono w tabeli:

Tab. 1 Podstawowe dane meteorologiczne z regionu w jakim położony jest obszar projektu mpzp

WSKAŹNIK	WARTOŚĆ
Temperatura średnia roczna	(+7,0)°C – (+7,5)°C
Temperatura średnia styczeń	(-3,0)°C – (-2,5)°C
Temperatura średnia lipiec	(+17,0)°C – (+18,0)°C
Liczba dni przymrozkowych ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$)	110 – 120 dni
Liczba dni mroźnych ($T_{\max} < 0^{\circ}\text{C}$):	40 – 50 dni
Liczba dni gorących ($T_{\max} \geq 25^{\circ}\text{C}$)	30 – 40 dni
Wilgotność względna powietrza średnia roczna	80 – 82 %
Zachmurzenie średnie roczne w skali 0-8	5,0 – 5,2
Liczba dni pogodnych (zachmurzenie ≤ 2)	40 – 45 dni
Liczba dni pochmurnych (zachmurzenie ≥ 7)	160 – 170 dni
Uśłonecznienie sumaryczne roczne	1550 – 1600 h
Opad sumaryczny roczny	550 – 600 mm
Liczba dni z pokrywą śnieżną	60 – 70 dni
Liczba dni z opadem śniegu	60 – 70 dni
Liczba dni z burzą	20 – 24 dni
Liczba dni z mgłą	40 – 50 dni
Ciśnienie atmosferyczne średnie roczne	1015-1016 hPa
Wiatr - prędkości średnie 10-minutowe	3,5 – 4 m/s
Wiatr – przeważające kierunki wiatru:	zach. i pld.-zach.
Długość okresu wegetacyjnego	200 – 210 dni

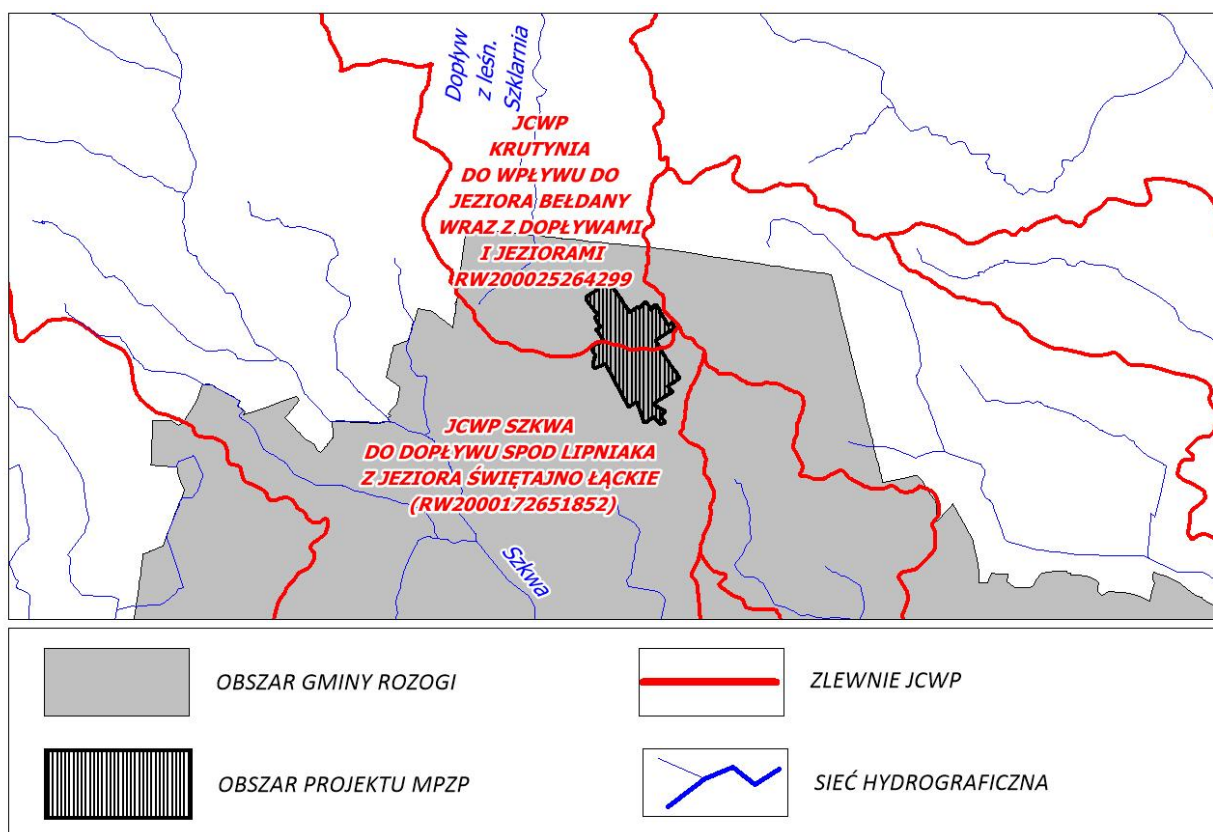
Materiał źródłowy: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

HYDROGRAFIA I HYDROGEOLOGIA

POŁOŻENIE ZLEWNIOWE

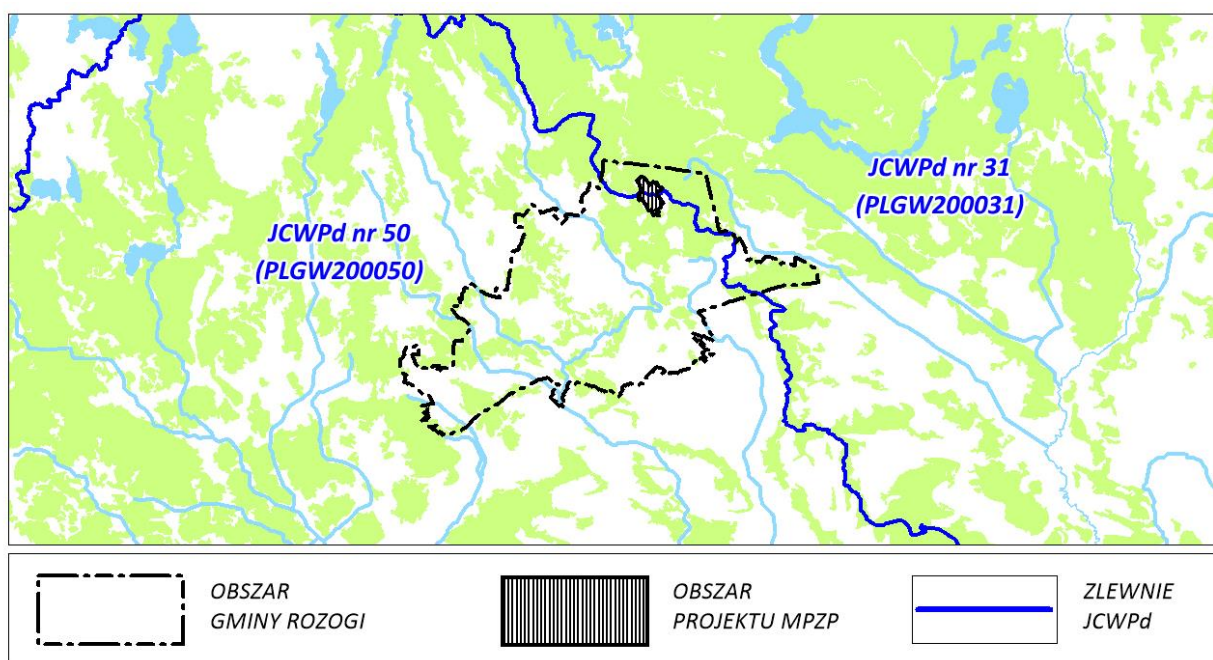
Obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w obrębie:

- **zlewni elementarnych:** Szkwa od dopł. z Borek Rozowskich do Wilamówki i Dopływ spod Lipniaka – zlewnia Szkwy, oraz Dopływ z leśn. Szklarnia – zlewnia Krutyni (wszystkie należące do zlewni Narwi, dorzecza Wisły);
- jednolitych częściach wód powierzchniowych:
 - **JCWP Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie (kod RW2000172651852)** – zlewnia o naturalnym statusie jednolitej części wód, złym stanie wód oraz ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określonej jako zagrożona,
 - **JCWP Krutynia do wpływu do jeziora Bełdany wraz z dopływami i jeziorami (RW200025264299)** – zlewnia o naturalnym statusie jednolitej części wód, dobrym stanie wód oraz ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określonej jako niezagrożona;
- jednolitych częściach wód podziemnych:
 - **JCWPD Nr 50 (kod GW200050)**, o dobrym stanie ilościowym i chemicznym wód oraz ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określonej jako niezagrożona;
 - **JCWPD Nr 31 (kod GW200031)**, o dobrym stanie ilościowym i chemicznym wód oraz ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określonej jako niezagrożona.

Ryc. 5 Położenie obszaru projektu mpzp w stosunku do zlewni jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP)

Materiał źródłowy: opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej

Ryc. 6 Położenie obszaru projektu mpzp w stosunku do zlewni jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)

Materiał źródłowy: opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej

WODY POWIERZCHNIOWE

W obszarze projektu mpzp występuje **niewielki zbiornik wodny (jez. Farynek)**, zlokalizowany w północno-środkowej części obszaru, oraz małe oczko towarzyszące zab. zagrodowej w południowo-wschodnim fragmencie obszaru. Poza w/w zbiornikami brak wód powierzchniowych.

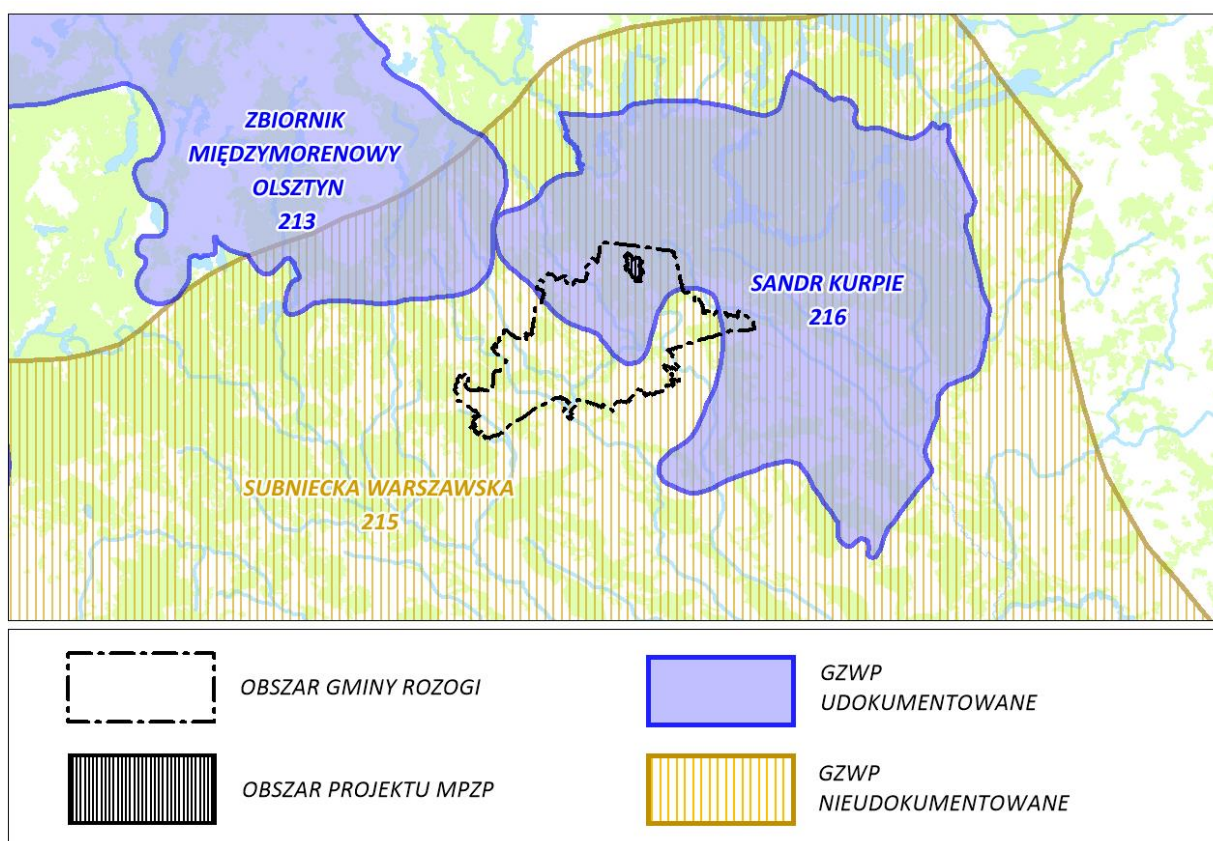
WODY PODZIEMNE

Pierwszy poziom wód podziemnych znajduje się głęboko – przeważnie na głębokości 10-20 m p.p.t. Brak obszarów z płytko zalegającą wodą gruntową (poza bezpośrednim sąsiedztwem jez. Farynek).

Obszar projektu mpzp znajduje się w rejonie, gdzie **główne użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych (Q)**, zalegając na głębokościach kilkudziesięciu m pod powierzchnią terenu – zlokalizowane w obszarze studnie głębinowe ujęcia wody „Faryny” czerpią z głębokości ok. 50 i 52 m. Obszar charakteryzuje się w przewadze średnią izolacją, a tym samym średnią odpornością na zanieczyszczenia głównego poziomu wodonośnego. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi w tym rejonie $>70 \text{ m}^3/\text{h}$.

Obszar projektu mpzp w całości zlokalizowany jest w obrębie:

- udokumentowanego **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie”**,
- nieudokumentowanego **Głównego Zbiornika Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska”**.

Ryc. 7 Położenie obszaru projektu mpzp w stosunku do głównych zbiorników wód podziemnych

Materiał źródłowy: opracowanie własne według danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Państwowego Instytutu Geologicznego

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie” zajmuje łącznie powierzchnię ok. 1140 km². Jest to zbiornik czwartorzędowy (Q), porowy, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych ok. 134 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć ok. 2-10 m. Zbiornik posiada co najmniej dwa poziomy wodonośne, gdzie zalegają wody typowe dla sandrów i głębokich piasków. GZWP nr 216 posiada dokumentację hydrologiczną, zatwierdzoną w 1998 roku⁵. Dla Zbiornika wytypowano tzw. obszar szczególnej ochrony (ok. 1177,6 km²), na który składają się: strefa ochronna w obrębie Zbiornika (ok. 1120 km²) i strefa ochronna zasilania Zbiornika (ok. 57,6 km²).

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska” zajmuje łącznie powierzchnię ok. 51 000 km². Jest to zbiornik trzeciorzędowy (Tr), porowy, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 250 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć ok. 60m. Poziomy wodonośne zbiornika związane są utworami piaszczystymi oligoceńskimi i mioceniowymi. GZWP nr 215 nie posiada opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej – zbiornik jest rozpoznany wstępnie, w związku z czym dla zbiornika nie ma propozycji obszaru ochronnego

⁵ Dokumentacja hydrogeologiczna Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie” zatwierdzona została Decyzją Nr DG BJ/489-6170/98 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 grudnia 1998 roku.

RZEŻBA TERENU

Pod względem geomorfologicznym obszar projektu mpzp znajduje się na pograniczu **równiny sandrowej i pagórkowatej strefy marginalnej** (z okresu zlodowacenia środkowopolskiego)⁶.

Ukształtowanie powierzchni jest **płaskie** (przeważająca część obszaru) lub **lekko faliste** (wschodnie fragmenty i otoczenie od wschodu i północnego wschodu). Obszar nachylony jest ku zachodowi i południowemu zachodowi oraz wyniesiony na wysokość od poniżej 140 m n.p.m. (zachodnie obrzeża) do niemal 160 m n.p.m. (wschodnie obrzeża). Nie występują to znaczne spadki terenowe, w tym nie zidentyfikowano stoków przekraczających 10°, mogących potencjalnie stanowić zagrożenie osuwiskowe. Ponadto, zgodnie z materiałami informacyjnymi PIIG w ramach projektu SOPO⁷ w obszarze **nie występują tereny zakwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych**.

LITOLOGIA

W przypowierzchniowej budowie geologicznej obszaru projektu mpzp i jego otoczenia występują przeważnie **piaski i żwiry** oraz **gliny zwałowe i ich zwietrzeliny**⁸. Ponadto, w południowym fragmencie obszaru mogą miejscowo występować **piaski deluwialne**.

Niezależnie od ogólnej charakterystyki warunków gruntowych przed przystąpieniem do inwestycji należy przeprowadzić stosowne badania geologiczno-inżynierskie określające dokładne warunki posadowienia budynków.

UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA SUROWCÓW

Obszar położony jest w oddaleniu złóż kopalin – **nie występują złoża udokumentowane**. Na obszarze brak również zasięgów terenów górniczych i obszarów górniczych eksploatowanych złóż.

POKRYWA GLEBOWA

Na terenach rolniczych w gminie Rozogi dominują gleby bielicowe i pseudobielicowe oraz brunatne kwaśne i wylugowane, w większości należące do V i VI klasy bonitacyjnej (łącznie ok 71% wszystkich użytków rolnych w Gminie). Znaczny udział posiadają grunty IV klasy, ok. 24%, zaś spośród gruntów chronionych przed zmianą sposobu użytkowania występują użytki należące do III klasy – ok. 4%. Warunki agroekologiczne dla rolnictwa w gminie Rozogi są zatem przeważnie słabe, choć w strukturze użytków rolnych zaznacza się stosunkowo wysoki odsetek łąk i pastwisk, co umożliwia rozwój hodowli i bydła.

Odzwierciedlenie sytuacji gminnej ma miejsce bezpośrednio w granicach obszaru projektu mpzp – **występują tu grunty rolne należące III, IV, V lub VI klasy bonitacyjnej**.

BIOSFERA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Gmina Rozogi odznacza się wysokim wskaźnikiem lesistości – 39,5% w 2017 roku (dane GUS). Lasy tworzą tu nierzadko zwarte kompleksy, w tym m.in.: kompleks rozciągający się od Rozóg w kierunku północnym i północno-wschodnim, do granicy Gminy (stanowiący południowo-zachodni kraniec zwartego kompleksu Puszczy Piskiej) – jest to kompleks lasów otaczających miejscowość Faryny i przyległy teren rolnicze.

Obecny charakter roślinności w obszarze projektu mpzp jest wynikiem naturalnych tendencji rozwoju (gleby, klimatu, wody) oraz działalności antropogenicznych, w tym rozwoju zabudowy wiejskiej i działalności rolniczej. W granicach obszaru szatę roślinną tworzą następujące grupy roślinności:

– **las**⁹:

- na północno-zachodnich i południowo-zachodnich i południowych obrzeżach obszaru, stanowiące fragment kompleksu leśnego Puszczy Piskiej,
- na południowo-wschodnich obrzeżach obszaru, stanowiące niewielkie enklawy zieleni leśnej.

⁶ Określono na podstawie *Mapy geomorfologicznej województwa warmińsko-mazurskiego z fragmentami podlaskiego*, 1 : 300 000, WGiSR UW, Warszawa

⁷ Materiał źródłowy: System Ośony Przeciwosuwiskowej. <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>

⁸ Materiał źródłowy: Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1: 50 000 (SMGP)

⁹ Lasy publiczne Skarbu Państwa w obszarze zarządzane przez Nadleśnictwo Spychowo

Są to bory mieszane świeże lub lasy mieszane świeże, z dominującym gatunkiem – sosna oraz z udziałem m.in. brzozy, świerka, jałowca i dębu. Część z w/w lasów posiada **status lasów ochronnych** posiadające kategorię ochronności: lasy chroniące cenne fragmenty rodzimej przyrody, Stanowią one ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej; lasy te przewidziane są do prowadzenia szczególnie ochrony czynnej);

– **zadrzewienia i zakrzewienia:**

- porastające na gruntach porolnych, w obrębie terenów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne (głównie północno-wschodni fragment obszaru),
- w postaci nielicznych alei lub szpalerów zadrzewień przydrożnych,
- w postaci pojedynczych zadrzewień śródpolnych
- w postaci zadrzewień towarzyszące zabudowie;

– **roślinność niska:**

- zbiorowiska murawowe i trawiaste porastające grunty porolne i pastwiskowe,
- agrocenozy gruntów ornych,
- roślinność segetalna (chwasty).

Gmina Rozogi, charakteryzuje się niewielkim stopniem zaludnienia i uprzemysłowienia oraz wysokim udziałem terenów biologicznie czynnych i zróżnicowaniem siedlisk (ekosystemy otwarte łąk i pastwisk oraz pól uprawnych, ekosystemy leśne, ekosystemy wodne i nadwodne – głównie rzeczne), co warunkuje duże zróżnicowanie gatunkowe fauny. Spośród gatunków zwierząt na specjalne wyróżnienie zasługują ptaki (awifauna), w tym zwłaszcza np. orzeł bielik, orlik krzykliwy i bocian czarny, których stanowiska lęgowe znajdują się kompleksach leśnych obrębu Gminy. Awifaunę na obszarach torfowisk reprezentują m.in. cietrzew, żuraw, derkacz, kszysk i pustułka. Wśród ssaków możemy spotkać na terenie Gminy przede wszystkim: łosie, jelenie, sarny, dziki i zające, które w lasach znajdują dogodne warunki do bytowania. Ssaki drapieżne reprezentowane są przez wilka, lisa, jenota, borsuka, kunę leśną i domową, tchórza zwyczajnego, norkę amerykańską, łasicę, gronostaja. Powszechnie występuje także bóbr, który stał się zwierzęciem dość często spotykanym w dolinach rzek, gdzie buduje żeremia w postaci kopców z pociętych gałęzi i mułu. Ponadto na terenie Gminy występują liczne gatunki płazów i gadów, takie jak: żaba, jaszczurka, padalec, żmija zygzakowata, żółw błotny, zaskroniec. Spośród ryb występują m.in. ryby karpiowate (płoć, kleń, jaź, jelec, ukleja, karaś) oraz ryby okoniowate (okoń, jazgarz).

Obszar projektu mpzp objęty jest formą ochrony przyrody w postaci obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008, oraz fragmentarycznie w postaci obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH 280048 – opis. występującej w obszarach flory i fauny zawarto w dalszej części niniejszego Opracowania.

Bezpośrednio w graniach obszaru projektu mpzp przeważają małowartościowe siedliska gruntów ornych lub pastwisk, a także występuje zwarta zabudowa wsi Faryny, gdzie w większości występują gatunki charakterystyczne dla terenów zantropizowanych i użytkowanych rolniczo, tj. ptactwo pospolite, gryzonie, zwierzęta domowe i hodowlane. **Relatywnie najbardziej wartościowe dla świata roślinnego i zwierzęcego są fragmenty kompleksu leśnego Puszczy Piskiej. Ponadto, ze względu na charakter obszaru (bezeleśna enklawa otoczona lasem), niektóre fragmenty obszaru mogą stanowić miejsce bytowania i rozrodu ptactwa.**

4.3 STAN ŚRODOWISKA I JEGO PRZEKSZTAŁCENIA

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Badania jakościowe powietrza atmosferycznego wykonywane są na poziomie regionalnym. Dla województwa warmińsko-mazurskiego badania odbywają się w odniesieniu do trzech stref: miasto Olsztyn (PL 2801), miasto Elbląg (PL 2802), strefa warmińsko-mazurska (PL 2803)¹⁰.

¹⁰ Wyniki pomiarów regionalnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego są cyklicznie (rocznie lub okresowo, np. w okresie pięcioletnim) przeprowadzane i publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Dla każdej strefy przeprowadza się ocenę jakości powietrza uwzględniając wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu¹¹. Ocenie jakości powietrza w strefach służą wyniki pomiarów ze stacji automatycznych i manualnych (stacje zlokalizowane są poza granicami obszaru objętego projektem mpzp).

Tab. 2 Jakość powietrza atmosferycznego w strefie warmińsko-mazurskiej w 2017 roku

KRYTERIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ZDROWIA LUDZI														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹⁾	PM _{2,5} ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ³⁾	O ₃ ⁴⁾
WARMIŃSKO-MAZURSKA	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	D2
KRYTERIA USTALONE POD KĄTEM OCHRONY ROŚLIN														
NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ DLA OBSZARU CAŁEJ STREFY													
	SO ₂			NO _x			O ₃ (AOT4) poziom docelowy			O ₃ (AOT4) poziom celu długoterminowego				
WARMIŃSKO-MAZURSKA	A			A			A			D1				
Objaśnienia:														
- A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych														
- C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowe.														
- D2 – jeżeli stężenia zanieczyszczenia ozonem troposferycznym na terenie strefy przekracza poziom celu długoterminowego.														
1) poziom dopuszczalny,														
2) poziom dopuszczalny faza II,														
3) wg poziomu docelowego i														
4) wg poziomu celu długoterminowego.														

Materiał źródłowy: Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2017, 2018, WIOŚ w Olsztynie

Reasumując, w strefie warmińsko-mazurskiej w 2017 roku odnotowano przekroczenia:

- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ – pod kątem ochrony zdrowia;
- poziomu celu długoterminowego ozonu – zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i roślin.

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń w strefie była wzmożona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana niekorzystnymi warunkami klimatycznymi w okresie zimowym oraz spalaniem słabej jakości materiału grzewczego w mało wydajnych kotłach.

Należy zauważyć, że wyniki powyższe odnoszą się do całej strefy warmińsko-mazurskiej, mają wymiar regionalny i nie świadczą bezpośredniego o jakości powietrza w Gminie i analizowanym obszarze (brak w ich obrębie punktów monitoringu).

Biorąc pod uwagę: leśne otoczenie wsi Faryny, brak źródeł emisji przemysłowej, charakter istniejącej zabudowy – jakość powietrza atmosferycznego w obszarze z dużym prawdopodobieństwem można uznać za właściwą (spełniającą normy). Niemniej okresowo i lokalnie mogą występować sytuacje zwiększonego stężenia substancji zanieczyszczających – w sezonie grzewczym mogą nasilać się emisje z tzw. „niskich” źródeł sektora bytowego powstałe na skutek spalania paliw różnej jakości (nierzadko spalania odpadów).

W warunkach obszaru projektu mpzp do głównych, potencjalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza można zaliczyć:

- źródła naturalne, związane z procesami i zagrożeniami przyrodniczymi takimi jak np. pożary lasów, erozję gleb, pylenie z terenów zielonych;
- źródła antropogeniczne związane z działalnością człowieka, tzn.:
 - emisja powierzchniowa, związana z ogrzewaniem mieszkań i budynków w sektorze komunalno-bytowym, na którą najbardziej narażone są tereny zwartej zabudowy (w obszarze projektu mpzp gospodarka ciepła oparta na ogrzewaniu indywidualnym, głównie węgiel),
 - emisja liniowa, związana z transportem samochodowym i paliwami, uzależniona od charakterystyki ruchu, rodzaju pojazdów i stosowanego w nich paliwa oraz rodzaju i jakości nawierzchni tras (ze względu na niewielkie natężenie ruchu pojazdów silnikowych emisja linowa nie stanowi szczególnie istotnego źródła zanieczyszczeń powietrza).

¹¹ Ocenę jakości powietrza przeprowadza się według:

– kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, ołów w pyłe Pb (PM₁₀), arsen w pyłe As(PM₁₀), kadm w pyłe Cd(PM₁₀), nikiel w pyłe Ni(PM₁₀), benzo(a)piren w pyłe B(a)P(PM₁₀), ozon O₃; ocenę według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi przeprowadza się dla wszystkich stref w województwie,
 – kryteriów określonych w celu ochrony roślin, dla wskaźników: dwutlenek siarki SO₂, tlenek azotu NO_x, ozon O₃ określony współczynnikiem AOT40; ocenę według kryteriów określonych w celu ochrony roślin przeprowadza się tylko dla jednej strefy w województwie – strefy warmińsko-mazurskiej.

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji powierzchniowej, w tym emisji z indywidualnych procesów grzewczych, możliwe jest m.in. poprzez stosowanie ekologicznych metod pozyskiwania energii, zwłaszcza ciepłej (źródła niskoemisyjne), wspomaganie ogrzewania lub lokalnej produkcji energii indywidualnymi systemami OZE, oraz konsekwentne działania samych mieszkańców (np. wyeliminowanie spalania odpadów).

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji liniowej, w tym pochodzącej z ruchu pojazdów silnikowych, sprzyjają m.in. modernizacje nawierzchni dróg, poprawa płynności ruchu drogowego (modernizacja, budowa i przebudowa systemów komunikacyjnych itd.), proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz rozwój alternatywnych środków transportu.

Ograniczaniu zanieczyszczeń powietrza służą ponadto rozwiązania systemowe, w tym instrumenty prawne ustawy Prawo ochrony Środowiska i przepisów pokrewnych. Nowelizacja w/w ustawy (tzw. „ustawa antysmogowa”) umożliwia m.in. zastosowanie na szczeblu lokalnym prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza, przy uwzględnieniu potrzeb zdrowotnych mieszkańców oraz oddziaływania na środowisko, w tym wprowadzenie na danym terenie: rodzajów paliw dozwolonych lub zakazanych, czy też minimalnego standardu emisji kotłów.

Ponadto, dla gminy Rozogi obowiązują ustalenia (zadania, działania) określone w ramach programów ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej, zatwierdzonych przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Dodatkowo obowiązuje *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla obszaru gmin położonych na terenie powiatu szczycieńskiego (miasto Szczytno, gminy: Szczytno, Pasym, Dźwierzuty, Jedwabno, Rozogi, Świętajno, Wielbark), mrągowskiego (gmina Piecki) oraz nidzickiego (gmina Janowo)*, zatwierdzony uchwałą Nr VIII/55/15 Rady Gminy Rozogi z dnia 28 września 2015 r. i jej zmianą: uchwałą Nr XII/104/16 Rady Gminy Rozogi z dnia 4 marca 2016 r.

WODY POWIERZCHNIOWE I WODY PODZIEMNE

W obszarze projektu mpzp występuje niewielki zbiornik wodny (jez. Farynek) i małe oczko wodne, które nie były przedmiotem badań jakościowych.

Obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych: JCWP Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie (kod RW2000172651852) oraz JCWP Krutynia do wpływu do jeziora Beldany wraz z dopływami i jeziorami (RW200025264299) dla których obowiązuje „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

Tab. 3 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych występujących w obszarze projektu mpzp

NAZWA JCWP	STATUS JCWP	STAN OGÓLNY JCWP	OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CEŁÓW ŚRODOWISKOWYCH
Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie	naturalna	zły	zagrożona
Krutynia do wpływu do jeziora Beldany wraz z dopływami i jeziorami	naturalna	dobry	niezagrożona

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*, 2016.

Jakość wód podziemnych niemal na całym obszarze gminy Rozogi jest dobra, jedynie w okolicach Spalin Wielkich i Występu jest średnia ze względu na podwyższoną zawartość Fe, Mn oraz NH₄.

W obrębie obszaru projektu mpzp zlokalizowane jest ujęcie wody, w ramach którego funkcjonują 2 studnie głębinowe, ujmujące wodę na głębokości 50 i 52 m. Wydajność studni to 44 i 38 m³/h. Poza Farynami zaopatrywane są: Występ, Kokoszki, Wysoki Grąd, Borki Roz., Długi Borek, Lipniak. Jakość wody z ujmowanych studni odpowiada wymaganiom sanitarnym i jest przydatna do spożycia, co znajduje odzwierciedlenie w regularnych i cyklicznych badaniach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczytnie.

Na terenie gminy Rozogi funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Rozogach o przepustowości 300 m³/dobę (niespełna 2000 RLM). Do oczyszczalni przyłączone są, za pomocą sieci kanalizacji sanitarnej o, miejscowości Rozogi i Wilamowo.

Na pozostałej części gminy, w tym w Farynach, realizowany jest program budowy oczyszczalni indywidualnych. Według stanu na 2017 r. na terenie gminy Rozogi funkcjonowała 191 przydomowych oczyszczalni ścieków. Gospodarstwa niepodłączone do sieci lub niewyposażone w oczyszczalnię indywidualne korzystają ze zbiorników bezodpływowych (według stanu na 2017 r. ich ilość wynosiła ok. 265 szt.).

Do najważniejszych, potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych i wód podziemnych w rejonie obszaru projektu mpzp należy zaliczyć:

- ścieki komunalne i gospodarcze;
- odprowadzanie ścieków niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych;
- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna lub system przydomowych oczyszczalni ścieków;
- spływ powierzchniowy z terenów pól uprawnych i niewłaściwe składowanie nawozów naturalnych;
- niewłaściwe tymczasowe zagospodarowanie odpadów rolniczych lub komunalnych.

Na obszarze gminy Rozogi, w tym na obszarze projektu mpzp, istotne jest zachowanie właściwego stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, tak gruntowych jak i wgłębnych. W kontekście tym należy właściwie kształtować gospodarkę wodno-ściekową, a zwłaszcza zwiększyć odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni, sukcesywnie zastępując tradycyjne zbiorniki na nieczystości (szamba).

Szczególnie istotne jest gospodarowanie na obszarach objętym zasięgiem Głównego Zbiornika Wód Podziemnych lub na obszarach o dużej podatności wód podziemnych na dopływ zanieczyszczeń od powierzchni (brak izolacji użytkowych poziomów wodonośnych). Gospodarowanie to wymaga szczególnej ochrony przed antropopresją. Należy zauważyć, że obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w całości w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 216 „Sandr Kurpie” (a także w zasięgu Głównego Zbiornika Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska”, przy czym wody zbiornika zalegają głęboko, w utworach trzeciorzędowych, a zatem są odizolowane od powierzchni terenu).

KLIMAT AKUSTYCZNY

Obowiązujące przepisy prawne określają, że źródłem informacji o hałasie w środowisku jest przede wszystkim Państwowy Monitoring Środowiska (PMS). Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu L_{DWN} i L_N oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

Na obszarze projektu mpzp pomiary natężenia akustycznego nie są dokonywane w ramach sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Z uwagi na strukturę użytkowania terenu objętego projektem mpzp można przyjąć że jakość klimatu akustycznego jest właściwa (spełnia normy).

Pośród źródeł hałasu, relatywnie największe uciążliwości na obszarze projektu mpzp powodują źródła hałasu komunikacyjnego, tzn. pojazdy silnikowe poruszające się po drogach publicznych – drogi powiatowe 1681N i 1518N oraz drogi gminne 199014N i 199015N. Z uwagi na stosunkowo małe natężenie ruchu oddziaływanie to prawdopodobnie nie przekracza dopuszczalnych norm.

Poziomy hałasu w środowisku powinny spełniać dopuszczalne normy, które reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, odnoszące się do poszczególnych grup źródeł hałasu i dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i nocnej, względem poszczególnych rodzajów terenów.

GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Rozogi objęta jest regionalnym systemem gospodarki odpadami województwa warmińsko-mazurskiego, funkcjonującym w oparciu o tzw. regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Podstawą jego funkcjonowania jest tzw. Plan gospodarki odpadami – aktualnie obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2022”, przyjęty Uchwałą Nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 grudnia 2016 roku. Istotne są także Uchwały Sejmiku Województwa w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami.

Gmina Rozogi zlokalizowana jest w Regionie Centralnym gospodarki odpadami, do obsługi którego zgodnie z w/w Planem przewidziano:

- regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) zlokalizowane w miejscowościach: Olsztyn, Łęgajny (gm. Barczewo), Wysieka (gm. Bartoszyce), Lubiewo (gm. Mikołajki), Ługwałd (gm. Dywity), Kobiela (gm. Kiwity), Świętajno (gmina Świętajno, pow. szczycieński), Bezled (gm. Bartoszyce);

- instalacje przewidziane do zastępczej obsługi regionu, w przypadku gdy instalacja regionalna uległa awarii lub nie może przyjmować odpadów z innych przyczyn, zlokalizowane w miejscowościach: Elbląg, Braniewo, Siedliska, Rudno/Zbożne, Rudno, Pudwagi, Działdowo/ Zakrzewo, Zakrzewo, Różanki, Bisztynek-Kolonia, Spytkowo, Gaudynki, Wilkowo.

Jak wynika z powyższego na terenie Gminy nie funkcjonują instalacje do unieszkodliwiania odpadów (brak funkcjonujących składowisk odpadów), a odpady komunalne są zbierane w sposób zorganizowany oraz wywożone poza teren Gminy. Funkcjonujące przed laty składowisko odpadów w Rozogach zostało zamknięte w 2010 roku, a następnie poddane rekultywacji (w 2020 r. planowane jest zakończenie prac). Szczegółowe zadania, obowiązki i wymagania z zakresu wykonywania gospodarki odpadami w granicach Gminy określa aktualnie obowiązujący Regulamin utrzymania czystości i porządku, przyjęty Uchwałą Rady.

PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE ORAZ NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

Na obszarze projektu mpzp występuje stacja bazowa telefonii komórkowej oraz przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia i występują stacje transformatorowe SN/nn. Nie ma zatem istotnych źródeł niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, w postaci linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia czy najwyższych napięć, stacji GPZ. Infrastruktura elektroenergetyczna zlokalizowana w obszarze nie stanowi zagrożenia dla zdrowia i życia ludności. Linie elektroenergetyczne spełniają dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, zaś stacje bazowe telefonii komórkowej muszą odpowiadać wymaganiom norm technicznych, co wymusza rygorystyczne zasady dotyczące sposobów mocowania anten stacji bazowych, tak aby były oddalone od miejsc dostępnych dla ludności. Niemniej od napowietrznych linii elektroenergetycznych obowiązują strefy ograniczonego użytkowania.

W granicach terenu objętym projektem mpzp nie ma antropogenicznych źródeł nadzwyczajnych zagrożeń (w tym zagrożeń awarii przemysłowej), z uwagi na brak zakładów przemysłowych.

4.4 POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku odstąpienia od realizacji projektu mpzp mogłyby wystąpić różne scenariusze. Najbardziej prawdopodobne są:

- **Scenariusz wstrzymania zainwestowania terenu** – nie nastąpiłoby utwardzenie i zajęcie zabudową omawianych terenów, a co za tym idzie nie zwiększyłaby się ilość dostarczanych ładunków zanieczyszczeń do środowiska takich jak spalanie paliw, hałas, odpady bytowe. Nie wystąpiłyby zmiany w szacie roślinnej i powierzchni ziemi w związku z powstaniem nowego zagospodarowania. W przypadku ewentualnego zaniechania rolniczego wykorzystania terenu nastąpiła by stopniowa sukcesja roślinności o niskich walorach ekologicznych i estetycznych. Jednocześnie nastąpiłoby wstrzymanie inwestowania na terenach o wysokiej przydatności dla funkcji osadniczej (zwłaszcza mieszkaniowej i rekreacyjnej), co byłoby sprzeczne z predyspozycjami omawianego terenu.
- **Scenariusz rozwoju zainwestowania terenu na podstawie decyzji o warunkach zabudowy** – w związku z wysoką przydatnością terenu dla rozwoju zabudowy i sąsiedztwem terenów mieszkaniowych należy się spodziewać presji inwestycyjnej wywieranej na omawiany teren. Rozwój zabudowy odbywałby się wówczas na podstawie doraźnych decyzji o warunkach zabudowy, co niesłoby za sobą ryzyko niekontrolowanej urbanizacji terenu, np. poprzez wprowadzanie zabudowy obcej architektonicznie, zabudowy dysharmonijnej oraz braku odpowiednich rozwiązań chroniących środowisko. Mogłoby to skutkować negatywnym oddziaływaniem zarówno na stan środowiska, jak też krajobraz i ład przestrzenny miejscowości Faryny.

Podsumowując, **konsekwencją braku realizacji projektu mpzp byłoby pozostawienie obszaru w aktualnej formie zagospodarowania i ograniczenie możliwości rozwoju poszczególnych funkcji użytkowych.** Byłoby to niewłaściwe z punktu widzenia możliwości wykorzystania przestrzeni i potencjału rozwojowego dla funkcji użytkowych obszaru.

5 PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1 ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Spośród form ochrony przyrody, wyróżnionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach obszaru projektu mpzp występują:

- **obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008** – obejmuje cały obszar,
- **obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH 280048** – obejmujący niewielkie fragmenty w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru,
- **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów** – obligatoryjna na terytorium całego kraju.

OBSZAR NATURA 2000 PUSZCZA PISKA PLB280008 ¹²

Obszar zajmuje łącznie powierzchnię ok. 172 802,21 ha. i posiada status obszaru specjalnej ochrony ptaków (tzw. „obszar ptasi”). Obszary Puszczy zbudowane są przez utwory czwartorzędowe, w zdecydowanej większości pochodzenia glacialnego i fluwioglacialnego okresu zlodowacenia bałtyckiego. Jedynie miejscowo z utworów pochodzenia późniejszego (holoceńskiego), wykształconego w skutek lodowacenia jezior, akumulacją rzeczną i eoliczną. Rzeźba terenu w Obszarze jest bardzo zróżnicowana. Występują tu takie formy jak m.in. wysoko wypiętrzone wały moreny czołowej, faliste i pagórkowate tereny moreny dennej i bocznej, piaszczyste wydmy, głębokie rynny, równiny sandrowe, oraz terasy zalewowe, bezodpływowe zagłębienia i inne silnie zaznaczone formy krajobrazowe.

Obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 zlokalizowany jest w sąsiedztwie obszarów o znaczących walorach przyrodniczych. Od południa – łąki i lasy Puszczy Kurpiowskiej, od północnego wschodu – tereny Poligonu Orzysz, od zachodu jest to Puszcza Napiwodzko-Ramucka, od północy m.in. Bagna Nietlickie, Mazurska Ostoja Żółwia Błotnego Baranowo, jezioro Łuknajno. W granicach Obszaru zlokalizowane są innego rodzaju formy ochrony przyrody. Walory przyrodniczo-historyczne, uwarunkowały rozwój gospodarki w kierunku leśniczym, rolniczym, turystycznym, przetwórstwa drewna i rybactwa.

Struktura pokrycia terenu obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 jest następująca:

- lasy liściaste zrzucające liście na zimę – ok. 4,53%;
- lasy mieszane – ok. 15,02%;
- pozostałe tereny (w tym miasta, wsie, drogi, wysypiska śmieci, kopalnie, tereny przemysłowe) – ok. 0,41%;
- wody śródlądowe (stojące i płynące); – 12,38%;
- lasy iglaste – 41,8%
- łąki wilgotne, łąki świeże – 7,96%;
- torfowiska, mokradła, bagna, roślinność granicząca z wodami – 0,51%;
- ekstensywne uprawy zbóż (w tym z zastosowaniem ugorowania w płodozmianie) – 17,39%.

Przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 są:

- bąk *Botaurus stellaris*;
- bączek *Ixobrychus minutus*;
- bocian czarny *Ciconia nigra*;
- trzmielojad *Pernis apivorus*;
- kania czarna *Milvus migrans*;
- kania ruda *Milvus milvus*;
- bielik *Haliaeetus albicilla*;
- błotniak stawowy *Circus aeruginosus*;
- orlik krzykliwy *Aquila pomarina*;

¹² Materiał źródłowy: Dane ze Standardowego Formularza Danych Obszaru Natura 2000, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.. Przedstawiony opis dotyczy całego obszaru Natura 2000.

- rybołów *Pandion haliaeetus*
- kropiatka *Porzana porzana* (
- zielonka *Porzana parva*;
- derkacz *Crex crex*;
- żuraw *Grus grus*;
- puchacz *Bubo bubo*;
- włochatka *Aegolius funereus*;
- lelek *Caprimulgus europaeus*;
- zimorodek *Alcedo atthis*;
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius*;
- lerka *Lullula arborea*;
- jarzębatka *Sylvia nisora*;
- muchołówka mała *Ficedula parva*;
- cietrzew *Tetrao tetrix*;
- gągoł *Bucephala clangula*;
- siniak *Columba oenas*;
- perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*;
- kormoran czarny *Phalacrocorax carbo*;
- samotnik *Tringa ochropus*;
- łabędź niemy *Cygnus olor*;
- cyraneczka *Anas crecca*;
- hełmiatka *Netta rufina*;
- nurogęś *Mergus merganser*;
- kobuz *Falco subbuteo*;
- trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*.

Ponadto, w obszarze Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 występują inne gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, które nie zostały uznane za przedmioty ochrony ze względu na to, że w świetle obecnej wiedzy liczebność ich populacji nie jest istotna z punktu widzenia zachowania tych gatunków w kraju (mniej niż 1% populacji krajowych):

- bocian biały *Ciconia ciconia* C;
- błotniak łąkowy *Circus pygargus*;
- jarząbek *Bonasa bonasia*;
- rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*;
- rybitwa czarna *Chlidonias niger*;
- sóweczka *Glaucidium passerinum*;
- dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*;
- dzięcioł średni *Dendrocopos medius*;
- dzięcioł białogrzbisty *Dendrocopos leucotos*;
- świergotek polny *Anthus campestris*;
- muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*
- gąsiorek *Lanius collurio*
- ortolan *Emberiza hortulana*.

Do najważniejszych oddziaływań (zagrożeń, presji i działań) mających lub mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 zaliczono:

- zagrożenia poziomu wysokiego:
 - zabudowa rozproszona;
 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;
 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;
 - intensyfikacja rolnictwa;
 - Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej, np. erozja ze względu na wycinę, fragmentacja;

- zagrożenia poziomu średniego:
 - inne kompleksy sportowe i rekreacyjne;
 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem;
- zagrożenia poziomu niskiego:
 - konkurencja, przykład: mewa / rybitwa;
 - inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych;
 - drapieżnictwo.

OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA PISKA PLH280048 ¹³

Obszar zajmuje łącznie powierzchnię ok. 57 826,61 ha. Ostoja obejmuje teren Puszczy Piskiej, stanowiącej jeden z największych kompleksów leśnych kraju. W zasięg Obszaru włączono tereny o najlepiej zachowanych zespołach leśnych, które wyróżniały się swym naturalnym charakterem bądź obfitością gatunkową fauny i flory. Ukształtowanie powierzchni w zasięgu Ostoi wyróżnia się szczególnie zróżnicowanym charakterem młodogłacjalnym. W części północno-wschodniej porastają je lasy dębowo-sosnowe i grądy, będące relikdami dawnej Puszczy Jańsborskiej. Przestrzenie południowe porastają zespoły borów sosnowych z domieszką jodły, w miejscach o wilgotniejszym mikroklimacie. Pod względem zajmowanej powierzchni dominują jednak plantacje sosny z towarzyszącymi gatunkami drzew liściastych. W zasięgu dolin potoków wykształciły się zbiorowiska lasów łęgowych, w niewielkich płatach, sporadycznie pozostały nadpotokowe drzewostany jesionowo-olszowe. Na skutek osuszania śródleśnych mokradeł, w zasięgu kompleksu rozprzestrzeniły się olszyny i brzeziny. Ponadto w zasięgu Ostoi znajdują się również liczne, rynny jeziorne połączone doliną rzeki Krutyni. Największymi zbiornikami wodnymi występującymi w granicach Ostoi są jeziora: Nidzickie, Bełdany i Mokre. W zasięgu obszaru znalazły się również szczególnie cenne zlewnie i dorzecza rzeki Krutyni, części Pisy oraz jeziora Bełdanów i Nidzickiego. Na obszarze Ostoi występują również zachowane torfowiska m.in. torfowisko wokół Mysich Jeziorok. Z uwagi na te uwarunkowania obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 składa się z pojedynczych enklaw, zróżnicowanych pod względem powierzchniowym.

Z uwagi na bogactwo gatunkowe w zasięgu Obszaru zidentyfikowano 16 siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 16 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ze względów faunistycznych, szczególnie istotne są ostoje wydry (*Lutra lutra*), bobra (*Castor fiber*) i wilka (*Canis lupus*). Pod względem florystycznym natomiast naturalne zbiorowiska grądu subkontynentalnego (9170), naturalnych, dystroficznych zbiorników wodnych (3160), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140), jezior eutroficznych (3150), oraz zbiorowisk ramienic w wodach mezotroficznych (3140). Poszczególne okazy drzew zostały objęte ochroną pomnikową. Obszar Ostoi Piskiej jest fragmentem ostoi ptasiej o randze europejskiej E-23.

Struktura pokrycia terenu obszaru Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 jest następująca:

- torfowiska, mokradła, bagna, roślinność granicząca z wodami – 0,98%;
- pozostałe tereny (w tym miasta, wsie, drogi, wysypiska śmieci, kopalnie, tereny przemysłowe) – 0,1%;
- wody śródlądowe (stojące i płynące) – 13,4%;
- lasy liściaste zrzucające liście na zimę – 6,17%;
- łąki wilgotne, łąki świeże – 4,67%;
- lasy iglaste – 43,27%;
- lasy mieszane – 20,1%;
- ekstensywne uprawy zbóż (w tym z zastosowaniem ugorowania w płodozmianie) – 11,32%.

Przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 są:

- siedliska przyrodnicze:
 - 3140 – twarłowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charatea*;
 - 3150 – starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*;
 - 3160 – naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
 - 6210 – murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*);

¹³ Materiał źródłowy: Dane ze Standardowego Formularza Danych Obszaru Natura 2000, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.. Przedstawiony opis dotyczy całego obszaru Natura 2000.

- 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 – ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*);
- 7110 – torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
- 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska;
- 7150 – obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*;
- 7210 – torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*);
- 7230 – torfowiska alkaliczne;
- 9170 – grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 91D0 – bory i lasy bagienne;
- 91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe;
- 91F0 – łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*);
- 91I0 – Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)
- gatunki roślin:
 - 1393 – sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus*;
 - 1477 – sasanka otwarta *Pulsatilla patens*;
 - 1902 – obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*;
 - 1903 – lipiennik Loesela *Liparis loeselii*;
 - 4068 – dzwoniecznik wonny *Adenophora liliifolia*;
- gatunki zwierząt:
 - 1014 - poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*;
 - 1042 - zalotka większa *Leucorhinia pectoralis*;
 - 1083 - jelonek rogacz *Lucanus cervus*;
 - 1088 - kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*;
 - 1134 - różanka *Rhodeus sericeus*;
 - 1149 - koza *Cobitis taenia*;
 - 1166 - traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*;
 - 1188 - kumak nizinny *Bombina bombina*;
 - 1220 - żółw błotny *Emys orbicularis*;
 - 1337 - bóbr europejski *Castor fiber*;
 - 1352 - wilk *Canis lupus*;
 - 1355 – wydra *Lutra lutra*;
 - 1361 - ryś *Lynx lynx*.

Ponadto, w obszarze Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 występują inne typy siedlisk przyrodniczych wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, które nie zostały uznane za przedmioty ochrony ze względu na niską reprezentatywność i/lub znikome zajmowane powierzchnie znanych płatów, a także występują inne gatunki zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, które nie zostały uznane za przedmioty ochrony ze względu na to, że w świetle obecnej wiedzy liczebność ich populacji nie jest istotna z punktu widzenia zachowania tych gatunków w kraju:

- siedliska przyrodnicze: 4030 - suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*); 6120 - ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*); 91T0 - bór chrobotkowy (*Cladonia-Pinetum*);
- gatunki zwierząt: 1084 - pachnica dębowa *Osmoderma eremita*; 1130 – boleń *Aspius aspius*; 1145 - piskorz *Misgurnus fossilis*; 1308 – mopek *Barbastella barbastellus*; 1318 – nocek łydkowłosy *Myotis dasycyneme*.

Do najważniejszych oddziaływań (zagrożeń, presji i działań) mających lub mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH280048 zaliczono:

- zagrożenia poziomu wysokiego:
 - eutrofizacja (naturalna);
 - żeglarsstwo;

- inne typy zabudowy;
 - leśnictwo, polowanie;
 - zagrożenia poziomu średniego:
 - kempingi i karawaningi;
 - zmiana sposobu uprawy, w tym również zakładanie wieloletnich upraw niedrzewnych;
 - szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną);
 - chwytanie, trucie, kłusownictwo;
 - obce gatunki inwazyjne;
 - wycinka lasu;
 - wędkarstwo, inne niż z użyciem przynęty;
 - linie elektryczne i telefoniczne;
 - odnawianie lasu po wycince (nasadzenia) nasadzenia na obszarach leśnych po wycince;
 - obiekty, budynki rolnicze stanowiące element krajobrazu;
 - usuwanie martwych i umierających drzew;
 - infrastruktura sportowa i rekreacyjna;
 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych;
 - drogi, autostrady, wszystkie drogi twarde / asfaltowe;
 - ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe, w tym gruntowe drogi leśne;
 - pojazdy zmotoryzowane;
 - uprawa, w tym zwiększenie obszarów rolnych;
 - nawożenie /nawozy sztuczne;
 - turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych;
 - zalesianie terenów otwartych, zwiększenie obszarów leśnych, zalesianie np. łąk, wrzosowisk;
 - usuwanie podszytu;
 - odpady, ścieki;
 - zagrożenia poziomu niskiego:
 - wydobywanie piasku i żwiru;
 - wandalizm;
 - zabudowa rozproszona, tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane;
 - hodowla zwierząt;
 - restrukturyzacja gospodarstw rolnych;
 - zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną;
 - drogi kolejowe;
 - rurociągi;
 - lotnictwo, szybownictwo, paralotnictwo, baloniarstwo;
 - stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych;
 - uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem.
- Na terenie Ostoi występują również oddziaływania pozytywne, do których zaliczono:
- oddziaływania poziomu wysokiego:
 - leśnictwo;
 - oddziaływania poziomu średniego:
 - koszenie / ścinanie trawy;
 - odnawianie lasu po wycince (nasadzenia), nasadzenia na obszarach leśnych po wycince;
 - zalesianie terenów otwartych, zwiększenie obszarów leśnych, zalesianie np. łąk, wrzosowisk;
 - usuwanie podszytu;
 - wypas;
 - oddziaływania poziomu niskiego:
 - hodowla zwierząt.

5.2 PLANOWANE LUB POSTULOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Biorąc pod uwagę ustalenia i wytyczne dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących dla terenu objętego projektem mpzp, w tym m.in.:

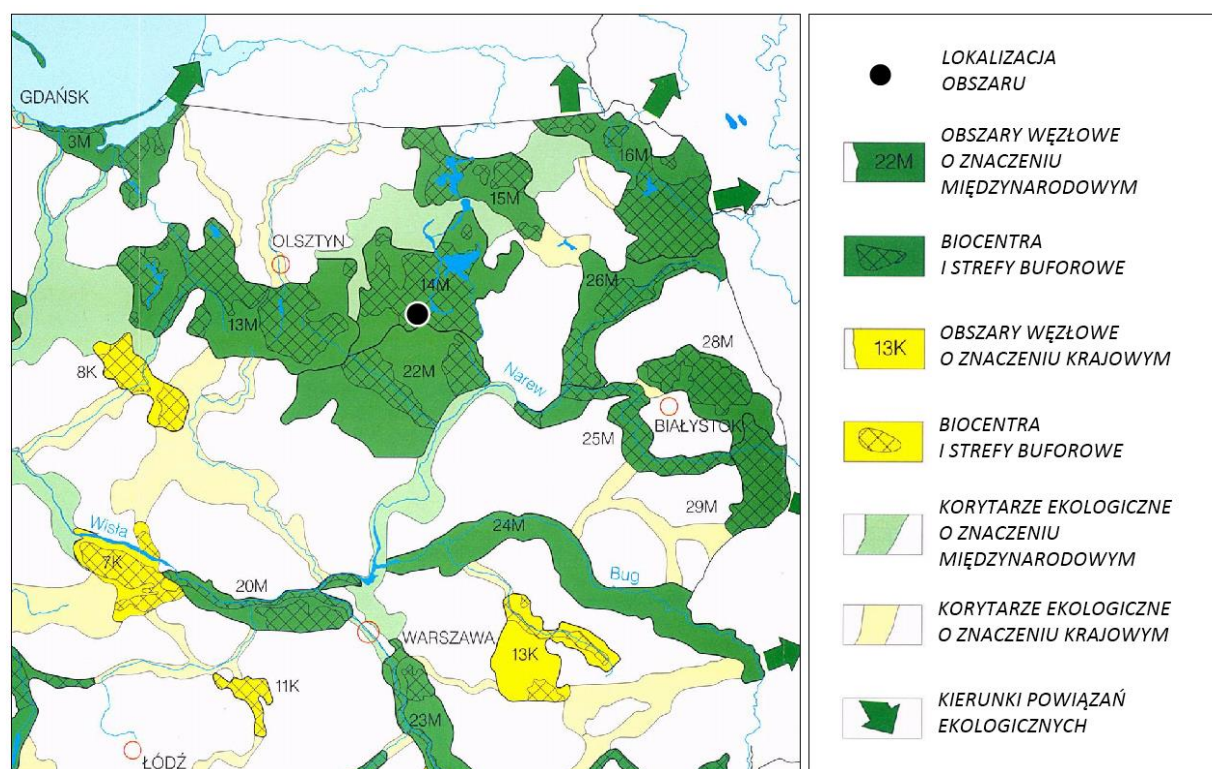
- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
 - Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025,
 - Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego,
 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi,
- a także zważywszy że obszar objęty jest formami ochrony przyrody, stwierdza się, że w jego obrębie **nie występują tereny planowane lub postulowane do ustanowienia formą ochrony przyrody**.

5.3 POŁOŻENIE ANALIZOWANEGO OBSZARU NA TLE PONADLOKALNEGO SYSTEMU POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

WYBRANE KONCEPCJE SYSTEMU PRZYRODNICZEGO

KONCEPCJA WEDŁUG ECONET-POLSKA

Wg koncepcji ECONET¹⁴, analizowany obszar zlokalizowany jest w obszarze węzłowym 14M (Puszcza Piskiea). Dodatkowo w rejonie obszaru zidentyfikowano biocentrum i ich strefę buforową.

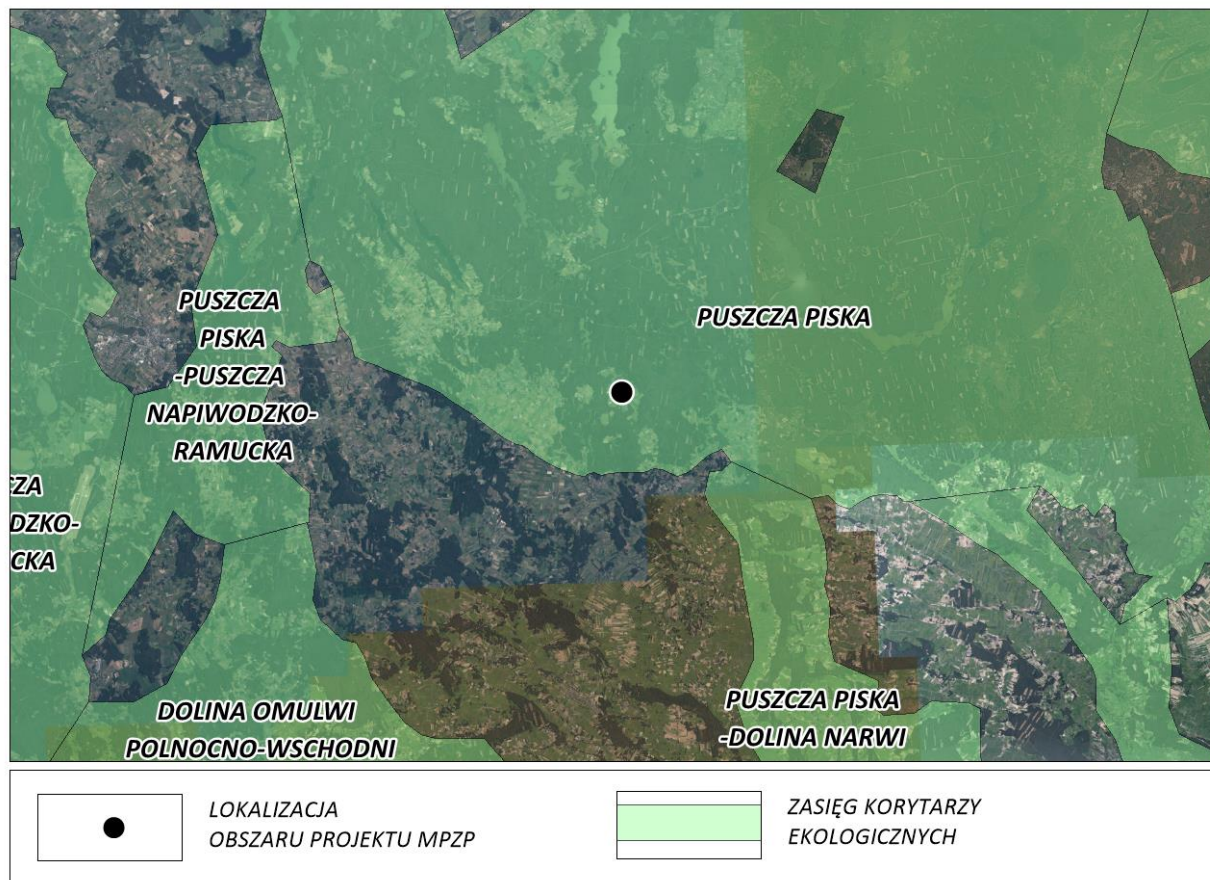
Ryc. 8 Obszar projektu mpzp w odniesieniu do koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska

Materiał źródłowy: CEEweb for Biodiversity - <http://www.ecologicalnetworks.eu/images/Maps/ECONET%20-%20Poland.jpg>

¹⁴ Materiał źródłowy: Liro A. (red), 1998r., *Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA*, Fundacja IUCN Poland, Warszawa.

KONCEPCJA WEDŁUG GENERALNEJ DYREKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA

Według koncepcji korytarzy ekologicznych GDOŚ¹⁵ obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w obrębie głównego korytarza ekologicznego pn. „Puszcza Piska”.

Ryc. 9 Obszar projektu mpzp w odniesieniu do koncepcji korytarzy ekologicznych GDOŚ

Materiał źródłowy: opracowanie własne na podstawie danych geoserwisu GDOŚ <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

KONCEPCJA WEDŁUG PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZWA

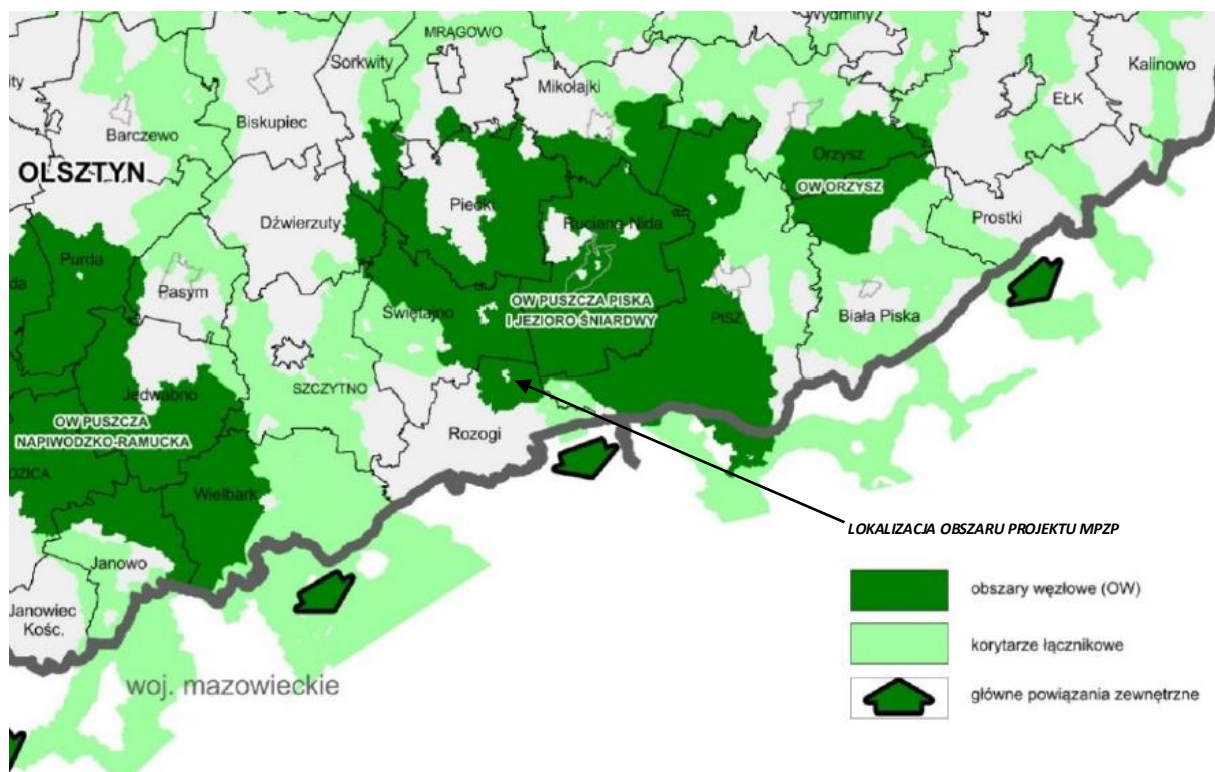
W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (2018), w oparciu o „Projekt korytarzy ekologicznych łączących sieć Natura 2000 w Polsce” (wykonany pod kierownictwem prof. W. Jędrzejewskiego, Instytut Biologii Ssaków PAN) oraz dostosowując i weryfikując zasięgi korytarzy do uwarunkowań regionalnych, wskazano

- obszary węzłowe (jako najcenniejsze tereny pod względem przyrodniczym, w tym o wysokiej różnorodności biologicznej, obejmujące duże kompleksy leśne oraz duże akweny wraz z przyległymi obszarami podmokłymi,
- korytarze łącznikowe (stanowiące powiązania zarówno przestrzennie jak i funkcjonalnie obszarów węzłowych oraz cechujące się urozmaiconą przyrodniczą strukturą wewnętrzną, wskazującą na dogodne warunki dla przemieszczania się organizmów).

Jak wskazano w Planie *układ wzajemnie powiązanych obszarów, obejmujących obszary węzłowe oraz łączące je korytarze łącznikowe daje możliwość utworzenia regionalnej sieci korytarzy ekologicznych w województwie warmińsko-mazurskim. Stanowi ona ważny element struktury przyrodniczej, przyczyniający się do ochrony różnorodności biologicznej.*

Rejon wsi Faryny, jako bezleśna enklawa wśród kompleksów leśnych Puszy Piskiej, został wyłączony z Obszaru Węzłowego „Puszcza Piska i Jezioro Śniardwy”:

¹⁵ Ochrona różnorodności biologicznej poprzez wdrożenie lądowych korytarzy ekologicznych na terenie Polskim (Materiał źródłowy: <https://www.gdos.gov.pl>).

Ryc. 10 Obszar projektu mpzp na tle koncepcji korytarzy ekologicznych zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (2018)

Materiał źródłowy: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, 2018, str. 43

DELIMITACJA SYSTEMU PRZYRODNICZEGO OBSZARU

W odniesieniu do przedstawionych krajowych i wojewódzkich koncepcji systemu przyrodniczego oraz w oparciu o analizę struktury środowiska obszaru objętego projektem mpzp, **wytypowano następujące komponenty współtworzące system przyrodniczy:**

- leśne otoczenie obszaru wraz z fragmentami w granicach obszaru objętego projektem plan miejscowego współtworzą **węzeł ekologiczny Puszczy Piskiej** o znaczeniu ponadlokalnym (regionalnym i krajowym);
- pozostałe tereny leśne (głównie niewielkie enklawy) oraz tereny zadrzewione i zakrzewione porastające dawne grunty rolne stanowią **mikropląty ekologiczne o znaczeniu lokalnym;**
- drobny zbiornik wodny (jez. Farynek) wraz z towarzyszącą roślinnością to **mikropląt ekologiczny o znaczeniu lokalnym;**
- pasmowe zadrzewienia, aleje i szpalery drzew to **mikrokorytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym;**
- użytki rolne pełnią rolę matrycy i pełnią rolę tła ekologicznego

5.4 POTENCJALNE ZAGROŻENIA PRZYRODNICZE

Z uwagi na budowę geologiczną oraz warunki morfometryczne, obszar projektu mpzp nie jest kwalifikowany jako rejon predysponowany do występowania ruchów masowych – **w obszarze projektu mpzp nie występuje zagrożenie zjawiskiem ruchów masowych.**

Na obszarze projektu mpzp nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Ponadto, spośród zagrożeń przyrodniczych możliwe jest wystąpienie **silnych wiatrów i huraganów, nawałnic i gradobii, czy susz** atmosferycznych, glebowych i hydrologicznych. Potencjalnie obszar projektu mpzp, jak i inne tereny w klimacie umiarkowanym przejściowym narażone są na występowanie klęsk żywiołowych, a tym samym na sytuacje o znamionach kryzysowych. Zjawiska ekstremalne przybierają na sile w ostatnich latach, co jest konsekwencją postępujących zmian klimatu. Przejawem takiego zjawiska było np. pojawienie się trąby powietrznej w Rozogach przed kilku laty.

6 PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W TYM PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA ZNACZĄCE

6.1 WSTĘP

W obszarze objętym projektem mpzp następujące czynniki ekofizjograficzne wpływają pozytywnie na możliwość rozbudowy i przyszłego kształtowania zabudowy:

- **korzystne ukształtowanie powierzchni terenu** – obszar jest prawie płaski lub lekko faliste, gdzie spadki terenowe nie przekraczają 10° (dominują spadki 1-5°) oraz nie występują tereny predysponowanych do występowania ruchów masowych;
- **korzystne warunki podłoża budowlanego** – występują przeważnie piaski i żwiry lub gliny zwałowe i ich zwietrzliny, charakteryzujące się dobrą przydatnością dla zabudowy; miejscami występują piaski deluwialne odznaczające się zmienną przydatnością, są to grunty nieskonsolidowane, jednak zalegające na gruntach korzystnych dla zabudowy;
- **sprzyjające warunki występowania wód gruntowych** – na przeważającym obszarze brak płytko zalegających wód gruntowych,
- **brak istotnych ograniczeń związanych z występowaniem wód powierzchniowych** – w obszarze niemal nie występują wody powierzchniowe, znajduje się tu jeden zbiornik wodny, tzw. jez. Farynek o powierzchni ok. 0,2 ha i małe oczko wodne towarzyszące zabudowie zagrodowej; w obszarze nie ma terenów zagrożonych powodzią lub podtopieniami;
- **korzystne warunki bioklimatyczne** – teren jest dobrze usłoneczniony oraz relatywnie dobrze przewietrzany, otoczenie leśne odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu warunków aerosanitarnych (pochłaniają zanieczyszczenia, zmieniają ich zasięg, absorbują pyły, regulują akustykę); lasy hamują siłę wiatru, wydłużają okres topnienia pokrywy śnieżnej, zapewniają cień, łagodzą amplitudy temperatur (latem zapewniają ochłodę, zimą zmniejszają odczuwalne zimno), zwiększają wilgotność, stanowią schronienie dla wielu gatunków zwierząt oraz siedlisko bytowania roślin, lasy suche i świeże nadają się do wykorzystania rekreacyjnego, w zależności od rodzaju poprawiają nastrój, działają uspokajająco;
- **brak ograniczeń w postaci występowania bazy surowcowej** – nie występują udokumentowane złoża;
- **znaczný potencjał rekreacyjny obszaru** – związany z bliskością jezior mazurskich, bardzo dobrym stanem środowiska w tym czystym powietrzu oraz oddaleniem od ośrodków miejskich i miejsc koncentracji ludności, a także tradycyjnym krajobrazem wiejskim w otoczeniu leśnym;
- **dobra dostępność komunikacyjna obszaru** – obecność dróg gminnych i powiatowych dobrze skomunikowanych z drogą krajową 59 przebiegającą w bliskim otoczeniu obszaru,
- **możliwość wyposażenia w infrastrukturę techniczną** – poprzez rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej i systemu oczyszczania ścieków (preferowane przydomowe oczyszczalnie ścieków) oraz podłączenie do istniejącej sieci elektroenergetycznej.

Jednocześnie występują ograniczenia w rozwoju zagospodarowania, wynikające z:

- **położenie w obrębie obszarów Natura 2000:** Puszcza Piska PLB 280008 (cały obszar) oraz Ostoja Piska PLH 280048 (północno-wschodni i południowo-wschodni fragment obszaru);
- **występowaniem gruntów rolnych chronionych klas bonitacyjnych;**
- **występowaniem gruntów leśnych, w tym lasów ochronnych;**
- **położenia w zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych** – udokumentowany GZWP nr 216 i nieudokumentowany GZWP nr 215;
- **obecność strefy ochrony sanitarnej od cmentarza** występującego w sąsiedztwie – 50 m dla terenów podłączonych do sieci wodociągowej oraz 150 m dla terenów bez sieci wodociągowej;
- **położeniem częściowo w zasięgu obszaru węzłowego Puszczy Piskiej** o randze regionalnej i krajowej oraz obecnością komponentów o lokalnych wartościach przyrodniczych.

Obszar projektu mpzp **nie wykazuje przydatności do rozwoju funkcji przemysłowej**, co uwarunkowane jest sąsiedztwem terenów mieszkaniowych, występowaniem form ochrony przyrody oraz atrakcyjnością rekreacyjną (w tym krajobrazową) obszaru i otoczenia. Bezpośrednio na obszarze i w jego sąsiedztwie nie ma udokumentowanych złóż surowców mineralnych oraz odpowiedniej bazy zasobowo-użytkowej dla intensywnej produkcji rolno-spożywczej.

Aktualnie, znaczna część obszaru projektu mpzp użytkowana jest rolniczo, jednak z punktu widzenia walorów agroekologicznych **wykazuje on stosunkowo przeciętną przydatność do rozwoju funkcji rolniczej**. Niemniej funkcja rolnicza może zostać podtrzymana i towarzyszyć ewentualnej zabudowie. Szczególnie wskazane do podtrzymania rolniczego użytkowania przestrzeni są grunty rolne III klasy bonitacyjnej.

Procedowany projekt mpzp ma na celu ustalenie zasad zagospodarowania wsi Faryny w oparciu o ustalone funkcje terenu, w tym wprowadzoną możliwość zainwestowania w kierunkach mieszkalnym, zagrodowym, usługowym i rekreacji indywidualnej, a także obsługę komunikacyjną i techniczną (por. rozdz. 3.1.). W związku z powyższym nie do uniknięcia są konsekwencje realizacji planowanego zagospodarowania w zakresie oddziaływania na środowisko przyrodnicze. W niniejszej prognozie ocenione zostały potencjalne oddziaływania na środowisko, które mogą wynikać wprost z zapisów planu miejscowego.

Oceniono ustalenia projektu mpzp w odniesieniu do:

- poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego i kulturowego (z uwzględnieniem zależności między nimi) – roślin, zwierząt i różnorodności biologicznej, ludzi, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza atmosferycznego, powierzchni i ukształtowania ziemi, krajobrazu, warunków klimatycznych, zasobów naturalnych, zabytków i dóbr materialnych,.
- form ochrony przyrody, w tym celu i przedmiotu ochrony, integralności obszarów Natura 2000,
- kwalifikacji oddziaływań jako znaczące, oraz podziału oddziaływań na: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne.

Informacje zawarte w niniejszej Prognozie (w tym ocena oddziaływania ustaleń projektu mpzp na środowisko przyrodnicze) zostały dostosowane **stosownie do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz stosownie do stanu wiedzy i metod oceny**. Ocenie poddano przede wszystkim **proponowane przeznaczenie terenu**, natomiast podkreśla się, że projekt mpzp ustala parametry i zasady zagospodarowania, zaś nie precyzuje konkretnych rodzajów przedsięwzięć, a co tym idzie utrudnione jest precyzyjne określenie oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Podstawy formalno-prawne opracowania, zakres i metodologię omówiono w rozdz. 1.

6.2 ROŚLINNOŚĆ, ZWIERZĘTA I RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

Rejon wsi Faryny stanowi bezleśną enklawę wśród kompleksów leśnych Puszy Piskiej. Leśne otoczenie obszaru, wraz z fragmentami w jego granicach, współtworzy węzeł ekologiczny Puszczy Piskiej o znaczeniu ponadlokalnym (regionalnym i krajowym). Ustalenia projektu mpzp zachowują tereny leśne (lasy wg ewidencji gruntów), zatem można uznać, że **nie wystąpi znaczące oddziaływanie w zakresie po funkcjonowaniu systemu przyrodniczego na poziomie regionalnym i krajowym**, w tym zachowana zostanie ciągłość związków funkcjonalno-przestrzennych między składowymi ekosystemów, a w szczególności migracji gatunków, wzajemnego wzbogacania ekosystemów w materię, energię i informację biologiczną – składowe węzła ekologicznego Puszczy Piskiej zostaną zachowane.

Drobny zbiornik wodny (jez. Farynek) wraz z towarzyszącą roślinnością, stanowiący ważny mikropłat ekologiczny o znaczeniu lokalnym i siedlisko przyrodnicze, w tym potencjalne miejsce bytowania m.in. ptactwa i płazów, **zostanie zachowany wraz z otoczeniem**.

W konsekwencji realizacji ustaleń projektu mpzp **na znacznej części jego obszaru nastąpi wprowadzenie terenów utwardzanych i zabudowanych** (tereny zabudowy poszczególnych funkcji użytkowych, tereny komunikacyjne i niezbędna infrastruktura techniczna). Przekształceniu ulegną głównie tereny gruntów rolnych i nieużytków. Wyraźnie zmniejszony będzie udział powierzchni biologicznie czynnej w ogólnym bilansie terenu. Likwidacji ulegnie roślinność niska: zbiorowiska murawowe i trawiaste porastające grunty porolne i pastwiskowe, agrocenozy gruntów ornych, roślinność segetalna (chwasty).

Występujące w obszarze **tereny zadrzewione i zakrzewione porastające dawne grunty rolne** (nie będące wydzieleniami leśnymi i których grunty sklasyfikowano w ewidencji jako rolne), w znacznej części **ulegną przekształceniu w tereny poszczególnych funkcji użytkowych** (ML, MN, R – por. ryc. prognozy). Będzie to stosunkowo największa ingerencja w szatę roślinną, **przy czym występujący tam drzewostan powinien zostać zachowany w możliwie maksymalnym stopniu (ograniczenie wycinki do niezbędnego minimum) – projekt mpzp ustala: wkomponowanie zabudowy w istniejącą zieleń wysoką, w tym ograniczenie wycinki zadrzewień i zakrzewień.**

Ponadto w projektowanym dokumencie założono:

- **zachowanie zadrzewień i zakrzewienia w terenach rolniczych (R);**
- **zachowanie pasmowych zadrzewień i szpalerów drzew występujących wzdłuż dróg.**

W przypadku potrzeby usunięcia zadrzewień obowiązują Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:

Art. 78. Rada gminy jest obowiązana zakładać i utrzymywać w należyтым stanie tereny zieleni i zadrzewienia.

(...).

Art. 83. 1. Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek:

- 1) posiadacza nieruchomości – za zgodą właściciela tej nieruchomości;*
- 2) właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380, 585 i 1579), zwanej dalej „Kodeksem cywilnym” – jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu tych urządzeń.*

2. Zgoda właściciela nieruchomości, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie jest wymagana w przypadku wniosku złożonego przez:

- 1) spółdzielnię mieszkaniową;*
- 2) wspólnotę mieszkaniową, w której właściciele lokali powierzyli zarząd nieruchomością wspólną zarządowi, zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2015 r. poz. 1892);*
- 3) zarządcę nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa.*

3. Zgoda właściciela nieruchomości, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie jest wymagana także w przypadku wniosku złożonego przez użytkownika wieczystego lub posiadacza nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, niebędących podmiotem, o którym mowa w ust. 2.

(...)

Art. 83a. 1. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków – wojewódzki konserwator zabytków.

2. Zezwolenie na usunięcie drzewa w pasie drogowym drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, wydaje się po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

3. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu na obszarach objętych ochroną krajobrazową w granicach parku narodowego albo rezerwatu przyrody wydaje się po uzgodnieniu odpowiednio z dyrektorem parku narodowego albo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Ustalenia zawarte w projekcie mpzp **wpłyną na faunę lokalną lądową** w miejscu realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu. Oddziaływanie to będzie ograniczone przestrzennie do poszczególnych obszarów funkcjonalnych oraz rozwiązania chroniące środowisko – zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, konieczność ochrony gatunkowej wynikającej z przepisów prawa. W związku z tym że tereny przeznaczone pod zabudowę znajdują się w terenach przekształconych antropogenicznie – tereny zwartej zabudowy wsi Faryny i jej sąsiedztwo lub bliskie otoczenie, tereny istniejącej zabudowy rekreacji indywidualnej, tereny rolnicze oraz zadrzewienia na odłogach porolnych – w **większości oddziaływanie na faunę lądową dotyczyć będzie gatunków pospolitych lub oddziaływanie na lądową faunę chronioną prawdopodobnie nie będzie znaczące w skali Gminy**. Struktura przyrodnicza obszaru powoduje, że prawdopodobieństwo iż omawiany teren jest istotnych dla populacji chronionych gatunków zwierząt innych niż ptaki, jest stosunkowo małe. Potencjalnie

można się spodziewać w terenie chronionych gatunków zwierząt innych niż ptaki¹⁶ jak m.in.: kret, jeż, ryjówka asamitna, trzmiele, biegacze, motyle (nie jest wykluczone występowanie także innych taksonów). Reasumując, utrata siedlisk w obszarze projektu mpzp **nie będzie miała szczególnie istotnego znaczenia dla zachowania populacji chronionej fauny lądowej**, przy czym ponownie podkreśla się na konieczność przestrzegania ochrony gatunkowej (por. rozdz. 6.3.).

W odniesieniu do awifauny:

- Obszar projektu mpzp stanowi przede wszystkim potencjalne siedlisko pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego (np. pliszka żółta, skowronek, trznadel) oraz pospolitych ptaków związanych z zadrzewieniami i nie unikających człowieka (np. dzwonec, kulczyk, gąsiorek, bogatka itp.). Jest mało prawdopodobne aby siedliska wskazane pod zainwestowanie stanowiły istotne żerowiska dla cennych ptaków drapieżnych zidentyfikowanych w rejonie Puszczy Piskiej (np. orlik krzykliwy, błotniak stawowy), ponieważ większość z tych użytków znajduje się w pobliżu istniejącej zabudowy, jest użytkowana rolniczo lub położona w sąsiedztwie takich terenów (co wiąże się z częstą obecnością ludzi).¹⁷
- W obszarze projektu mpzp pierwszy poziom wód podziemnych znajduje się głęboko – przeważnie na głębokości 10-20 m p.p.t. Nie występują tu wilgotne łąki i tereny podmokłe, zaś zbiorowisko hydrogeniczne (jez. Farynek z najbliższym otoczeniem) zostanie zachowane. W związku z tym nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na warunki bytowania takich gatunków ptaków, jak: bocian biały, żuraw, czy dudek.
- Utrata części zadrzewień na gruntach porolnych i sąsiadujących terenów otwartych, w wyniku realizacji zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej, spowoduje miejscowe i lokalne oddziaływanie na gatunki ptaków występujące w rejonach z drzewostanem sosnowym i towarzyszącym im suchym terenom otwartym, tak jak np. lerka. Oddziaływanie to objawiać się będzie zubożeniem siedlisk, w związku z czym ptactwo wyemigruje na tereny sąsiednie. Potencjalna śmiertelność ptaków w wyniku realizacji zagospodarowania, w związku z jego charakterem (rodzaj, czas trwania prac, rozciągnięta w długiej perspektywie czasu realizacja zainwestowania), a także przyjętymi w planie rozwiązaniami (ochrona drzewostanu i zieleni wysokiej) jest niska lub bardzo niska (uwzględniając również przestrzeganie zasad ochrony gatunkowej i podejmowanie działań minimalizujących, w tym zachowanie drzewostanu w ramach powierzchni biologicznie czynnej oraz prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym lęki lub pod nadzorem ornitologa).

Rozwój zagospodarowania spowoduje utratę powierzchni biologicznie czynnych i będzie stanowił barierę antropogeniczną dla niektórych gatunków roślin i zwierząt. Jednocześnie **nie spowoduje zachwiania równowagi przyrodniczej w funkcjonowaniu środowiska jako całości i różnorodności biologicznej** – obszar objęty ustaleniami projektu mpzp stanowi bezleśną enklawę pośród kompleksów Puszczy Piskiej i został on wyłączony z funkcji obszaru węzłowego i korytarza łącznikowego w obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (por. rozdz. 5.3.), zaś przewidziane w projekcie mpzp zagospodarowanie terenu umożliwi zachowanie zbiorowisk leśnych, najbardziej wartościowych dla funkcjonowania węzła ekologicznego Puszczy Piskiej (las, zbiorowiska nadwodne).

Biorąc pod uwagę potencjał wsi Faryny, w tym uwarunkowania przywołane w rozdz. 6.1., oraz związaną z nimi presję inwestycyjną, **dalsza adaptacja terenu w kierunku rozwoju poszczególnych funkcji użytkowych jest akceptowalna środowiskowo, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju**, pod warunkiem spełnienia zasad zagospodarowania z zakresu ochrony środowiska (m.in. możliwie maksymalnej ochrony drzewostanu, zabezpieczenia terenu przed przedostawaniem się zanieczyszczeń gruntu, konieczność przestrzegania ochrony gatunkowej – wnioski i sugestie do projektu mpzp oraz do metod chroniących środowisko zaprezentowano w rozdziale 7).

¹⁶ Materiał źródłowy: Prognoza oddziaływania na środowisko realizacji studium uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi (kwiecień 2013, aktualizacja listopad 2016)

¹⁷ Ibid.

Tab. 4: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na roślinność, zwierzęta i różnorodność biologiczną

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na roślinność	✓	✓		✓			✓			✓	✓	
Oddziaływanie na zwierzęta	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	✓
Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	✓	✓	✓	✓			✓		✓		✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.3 FORMY OCHRONY PRZYRODY, W TYM OBSZARY NATURA 2000

Jak wskazano w rozdz. 5.1., spośród form ochrony przyrody, wyróżnionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w granicach obszaru projektu mpzp występują:

- obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008 – obejmuje cały obszar,
- obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH 280048 – obejmujący niewielkie fragmenty w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części obszaru,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów – obligatoryjna na terytorium całego kraju.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000 **obowiązują przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody**. W kontekście problematyki zagospodarowania przestrzennego, istotne są m.in. następujące przepisy w/w ustawy o ochronie przyrody:

- zgodnie z art. 33 ustawy:
 1. **Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:**
 - 1) **pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub**
 - 2) **wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub**
 - 3) **pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.**
 2. *Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk,*
 3. *Projekty polityk, strategii, planów i programów oraz zmian do takich dokumentów a także planowane przedsięwzięcia, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub obszarów, o których mowa w ust. 2, lub nie wynikają z tej ochrony, wymagają przeprowadzenia odpowiedniej oceny oddziaływania na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*
- zgodnie z art. 34 ustawy:
 1. *Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000,*

2. *W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:*
- 1) *ochrony zdrowia i życia ludzi,*
 - 2) *zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,*
 - 3) *uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,*
 - 4) *wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.*
- zgodnie z art. 37 ustawy:
1. *Jeżeli działania mogące znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszaru znajdującego się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zostały podjęte bez uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 34, lub uzgodnienia lub decyzji, o których mowa w art. 35a, regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, wydaje decyzję, w której nakazuje, w zależności od potrzeb, ich natychmiastowe wstrzymanie lub podjęcie niezbędnych działań zapobiegawczych lub działań naprawczych.*
 2. *Jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte sprzecznie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, chyba że przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykazała brak znaczącego negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym na cele działań ochronnych określone w planie zadań ochronnych lub planie ochrony, albo mimo znaczącego negatywnego oddziaływania spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 34.*
- (...)

Dla obszarów Puszcza Piska PLB 280008 i Ostoja Piska PLH 280048, nie zostały dotychczas ustanowione plany zadań ochronnych – stan na listopad 2019 r.

W odniesieniu do obszaru „siedliskowego” Natura 2000 Ostoja Piska PLH 280048 projekt mpzp ustala w jego granicach (zob. rysunek prognozy):

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN67-69) wprowadzone w obrębie dotychczasowych gruntów ornych,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN13) stanowiące podtrzymanie obecnej funkcji mieszkaniowej i jej bezpośrednie sąsiedztwo na gruntach rolnych,
- tereny rolnicze (R16-17), stanowiące podtrzymanie obecnej funkcji rolnej w tym fragmencie obszaru,
- tereny lasów (ZL), stanowiące podtrzymanie obecnej funkcji leśnej w tym fragmencie obszaru
- tereny komunikacyjne (drogi wewnętrzne – KDW) niezbędne do właściwej obsługi komunikacyjnej obszaru, wprowadzone na dotychczasowych gruntach ornych,.

Rodzaj przewidzianych terenów funkcjonalnych i związany z nimi charakter przyszłej zabudowy oraz jej wielkość (powierzchnia przekształceń), jak również charakter obecnego wykorzystania powierzchni (grunty orne, nie stanowiące wartościowych siedlisk przyrodniczych) powoduje, że można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że **nie wystąpi znacząco negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 Ostoja Piska PLH 280048, w tym nie pogorszy się stan funkcjonowania siedlisk dla których wyznaczono obszar.**

W odniesieniu do obszaru „ptasiego” Natura 2000 Puszcza Piska PLB 280008, w związku z tym że cały obszar projektu mpzp znajduje się w jego zasięgu, omówione w niniejszym rozdziale 6 oddziaływania będą pośrednio dotyczyć się także w/w obszaru Natura 2000.

Rozpatrując wpływ ustaleń projektu mpzp należy zauważyć że:

1. Przedmiotem ochrony w obszarze Puszcza Piska PLB 280008 są gatunki ptaków:
 - bąk *Botaurus stellaris*;
 - bączek *Ixobrychus minutus*;
 - bocian czarny *Ciconia nigra*;
 - trzmielojad *Pernis apivorus*;
 - kania czarna *Milvus migrans*;
 - kania ruda *Milvus milvus*;

- bielik *Haliaeetus albicilla*;
- błotniak stawowy *Circus aeruginosus*;
- orlik krzykliwy *Aquila pomarina*;
- rybołów *Pandion haliaeetus*
- kropiatka Porzana porzana (
- zielonka *Porzana parva*;
- derkacz *Crex crex*;
- żuraw *Grus grus*;
- puchacz *Bubo bubo*;
- włochatka *Aegolius funereus*;
- lelek *Caprimulgus europaeus*;
- zimorodek *Alcedo atthis*;
- dzięcioł czarny *Dryocopus martius*;
- lerka *Lullula arborea*;
- jarzębatka *Sylvia nisora*;
- muchołówka mała *Ficedula parva*;
- cietrzew *Tetrao tetrix*;
- gągoł *Bucephala clangula*;
- siniak *Columba oenas*;
- perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*;
- kormoran czarny *Phalacrocorax carbo*;
- samotnik *Tringa ochropus*;
- łabędź niemy *Cygnus olor*;
- cyraneczka *Anas crecca*;
- hełmiatka *Netta rufina*;
- nurogęs *Mergus merganser*;
- kobuz *Falco subbuteo*;
- trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*.

Spośród w/w gatunków mało prawdopodobne jest występowanie ptaków drapieżnych (np. orlik krzykliwy, błotniak stawowy), gdyż większość terenów przeznaczonych pod zainwestowanie znajduje się w pobliżu istniejącej zabudowy, jest użytkowana rolniczo lub położona w sąsiedztwie takich terenów (co wiąże się z częstą obecnością ludzi).

Obszar projektu mpzp nie stanowi także potencjalnego, szczególnie wartościowego miejsca bytowania awifauny żerującej na siedliskach wilgotnych (np. bocian) – brak tego typu siedlisk w obszarze (wyjątek stanowi jez. Farynek – objęty w planie ochroną zachowawczą).

Oddziaływanie na obszar Natura 2000, w kontekście w/w gatunków, związane będzie głównie z przeznaczeniem części zadrzewień (w większości sztuczne nasadzenia sosnowe lub sukcesyjne młodniki sosnowe – porastające grunty rolne) oraz towarzyszących im terenów otwartych (w większości „suche” grunty orne). W pracach przygotowawczych do Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 (jak już wspomniano PZO jak dotąd nie został formalnie zatwierdzony) wskazano, że „znaczne rezerwy terenów inwestycyjnych w Farynach” mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla jednego z w/w gatunków, tzn. lerki *Lullula arborea* (warszawa.rdos.gov.pl/files/artykuly/19459/PZO/projekt_pzo_puszcza_piska.pdf, str. 124). Jednocześnie należy zauważyć, że populacja lerki w Polsce posiada trend wzrostowy, a po 2000 roku zaobserwowano silny, dwukrotny, wzrost jej liczebności. Szybkie zmiany liczebności są możliwe dzięki dużej rozrodczości (lerka wyprowadza dwa lub trzy lęgi rocznie). W ostatnich latach czynnikiem promującym wzrost rozpowszechnienia były też zapewne planowe lub spontaniczne zalesienia odłogów. Z drugiej strony, występowanie lerki jest stosunkowo silnie uzależnione od zmiennych klimatycznych oraz od rzeźby powierzchni. Możliwości kształtowania liczebności gatunku, związane z tworzeniem odpowiednich siedlisk, są więc w sposób naturalny ograniczone. Zmiany klimatu będą wpływać na długoterminowe trendy liczebności

lerki niezależnie od ilości dostępnego siedliska. Scenariusze globalnych zmian klimatu sugerują rozległy spadek liczebności gatunku w nadchodzących dekadach¹⁸ (co jest niezależne od ustaleń projektowanego mpzp).

Przeznaczenie terenów gruntów rolnych porośniętych zadrzewieniami i towarzyszącymi im terenów otwartych na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy rekreacji indywidualnej będą niekorzystne dla warunków bytowania lerki, jednakże ze względu na:

- przewidziane w projekcie mpzp działania minimalizujące (w tym zwłaszcza wkomponowanie zabudowy w istniejącą zieleń wysoką i ograniczenie wycinki zadrzewień i zakrzewień, zachowanie zadrzewień i zakrzewień w terenach rolniczych),
- ekstensywny charakter zabudowy, w tym zachowanie znacznego udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- przewidywalne, powolne tempo rozwoju zainwestowania, w tym stopniowy i powolny ubytek drzewostanu oraz zdolności adaptacyjne i atrakcyjne tereny bytowania w otoczeniu obszaru,
- zakładając podejmowanie pozostałych działań minimalizujących (zob. rozdz. 7.5.),

nie powinno wystąpić znacząco negatywne oddziaływanie na populację lerki w kontekście ochrony całego obszaru Natura 2000. Ustalenia projektu mpzp wpłyną na awifaunę lokalnie, w miejscu realizacji zabudowy i zagospodarowania terenu. Oddziaływanie to będzie ograniczone przestrzennie do poszczególnych obszarów funkcjonalnych oraz o rozwiązania chroniące środowisko – zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, konieczność ochrony gatunkowej wynikającej z przepisów prawa (por. opis niżej).

2. Zgodnie z SDF do najważniejszych oddziaływań (zagrożeń, presji i działań) mających lub mogących mieć wpływ na obszar Natura 2000 Puszcza Piska PLB280008 zaliczono:

- zagrożenia poziomu wysokiego:
 - zabudowa rozproszona;
 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;
 - zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;
 - intensyfikacja rolnictwa;
 - Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej, np. erozja ze względu na wycinkę, fragmentacja;
- zagrożenia poziomu średniego:
 - inne kompleksy sportowe i rekreacyjne;
 - rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem;
- zagrożenia poziomu niskiego:
 - konkurencja, przykład: mewa / rybitwa;
 - inne zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł punktowych;
 - drapieżnictwo.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp wprowadzone zostanie zainwestowanie osadnicze spójnie przestrzenne i zwarte, nawiązujące do ustaleń obowiązującego Studium, a ograniczony zostanie udział terenów rolnych (nie przewiduje się intensyfikacji rolnictwa). Nie przewiduje się też terenów służących uprawianiu sportów i czynnej rekreacji, nie przewiduje się inwestycji w grunty leśne (w tym wycinki lasu). Nie występują tu tereny melioracji. Jeśli chodzi o zagrożenia poziomu średniego i niskiego to projekt mpzp nie zakłada funkcjonowania kompleksów sportowych i rekreacyjnych, a charakter zainwestowania nie będzie się wiązał z bezpośrednim zanieczyszczeniem występujących wód powierzchniowych.

Szczególnego znaczenie w kontekście położenia obszaru w zasięgu obszarów Natura 2000 ma ochrona gatunkowa roślin, zwierząt lub grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i zachowania we właściwym stanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt wraz z ich siedliskami, a w konsekwencji także zachowanie różnorodności genetycznej i biologicznej. Względem gatunków objętych ochroną zastosowanie znajdują uwarunkowania określone w art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na tej podstawie sporządzane są stosowne rozporządzenia, określające m.in. listę gatunków objętych ochroną oraz szczegółowe zakazy względem nich wprowadzone. Obecnie obowiązują:

¹⁸ Materiał Źródłowy: Kuczyński L., Chylarecki P., 2012, Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów,

Ochrona gatunkowa obowiązuje cały rok, niezależnie od okresu lęgowego ptaków. W stosunku do wszystkich gatunków chronionych obowiązują zakazy dotyczące m.in.:

- niszczenia siedlisk lub ostoi będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd,
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

Odstępstwo od zakazów w stosunku do gatunków chronionych wymaga uzyskania zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Tab. 5: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na formy ochrony przyrody

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Oddziaływanie formy ochrony przyrody – lokalnie i w miejscu występowania przekształceń		✓	✓	✓				✓			✓	
Oddziaływanie formy ochrony przyrody – integralność, cele i przedmiot ochrony			✓	✓	✓		✓			✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.4 LUDZIE

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp **wystąpi pozytywny wpływ na warunki mieszkaniowe i rekreacyjne życia ludzi**. Projektowana zabudowa przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku mieszkaniowym. Teren użytkowany w większości jako grunty rolne i nieużytki stanie się elementem struktury osadniczej Gminy. Realizacja ustaleń projektu mpzp ujednolici zasady zagospodarowania przestrzennego i architektury, w tym nawiązujące do istniejącej zabudowy (projektowana strefa ochrony konserwatorskiej).

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp nastąpią **korzystne rozwiązania w zakresie wyposażenia obszaru i jego przyszłych użytkowników i mieszkańców w infrastrukturę**. Projekt mpzp wprowadza korzystne z punktu widzenia warunków życia ludzi ustalenia dotyczące obsługi komunikacyjnej, obsługi wodno-kanalizacyjnej, obsługi elektroenergetycznej oraz gospodarki odpadami.

Nie przewiduje się wystąpienia szczególnie znaczącego wzrostu obciążenia ruchem samochodowym terenu objętego projektem mpzp. Wzrost ten będzie prawdopodobnie typowy dla terenów nowej zabudowy oraz obejmować będzie obsługę poszczególnych domów mieszkalnych i rekreacyjnych oraz terenów usługowych. Nie zakłada się ruchu tranzytowego bezpośrednio w obszarze (odbywa się on na zachód od obszaru, w obrębie drogi krajowej nr 59, co jest niezależne od ustaleń projektu mpzp). W projekcie mpzp przewidziano właściwą obsługę komunikacyjną, z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej analizowanego obszaru i poszczególnych terenów funkcjonalnych.

Nie przewiduje się na obecnym etapie planistycznym ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego (hałasu) – może wystąpić relatywnie niewielkie oddziaływanie związane z funkcjonowaniem

obiektów terenów mieszkaniowych, usługowych i rekreacji indywidualne, a także lokalnego ruchu pojazdów silnikowych (w tym maszyn rolniczych), typowe dla tego typu terenów.

Wystąpi wzrost oddziaływania na aerosanitarne warunki życia ludzi, przy czym będzie to oddziaływanie mało znaczące, z uwagi iż nie planuje się lokalizacji zakładów produkcyjnych. Oddziaływanie będzie typowe, związane z wprowadzeniem zabudowy wymagającej zaopatrzenia w ciepło – mieszkaniowej, usługowej i rekreacyjnej. Pomimo, że projekt mpzp ustala zaopatrzenie w ciepło z systemów indywidualnych – w obszarze nie ma warunków ekonomicznych i technicznych do zrealizowania zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło – z uwagi na obecne, proekologiczne standardy kotłów grzewczych (zwłaszcza w nowoprojektowanym budownictwie), nie przewiduje się wystąpienia przekroczeń norm zanieczyszczeń. Nie mniej, na okresowo i lokalnie mogą występować ponadto sytuacje zwiększonego stężenia substancji zanieczyszczających. W sezonie grzewczym mogą nasilać się emisje z tzw. „niskich” źródeł sektora bytowego.

Stosownie do ustaleń projektu mpzp możliwe będzie stosowanie technologii niskoemisyjnych, czyli np. kotły na biomasę, pellet, itd., ale także, co jest niezależne od projektu mpzp, indywidualnych systemów OZE - mikroinstalacji, czyli np. paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, pomp ciepła, itd., co będzie sprzyjać redukcji emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego do powietrza (por. rozdz. 6.7).

W projekcie mpzp nie wskazuje się zakładów przemysłowych, w tym zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W związku z tym **obszar nie będzie źródłem nadzwyczajnych, antropogenicznych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.**

W projekcie mpzp wskazano strefy ochrony sanitarnej od granic cmentarza, występującego poza granicami obszaru projektu mpzp. Aktualnie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. 1959 nr 52 poz. 315), zgodnie z którym: §3.1. *Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość tam może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.* W nawiązaniu do powyższego w projekcie mpzp **ustalono strefę ochrony sanitarnej 50 m, w obrębie której nie wprowadza się nowych terenów zabudowy** – tereny wokół cmentarza w buforze 50 m to tereny funkcjonalne terenów zieleni leśnej oraz terenów rolniczych. Ponadto projekt mpzp **określa strefę ochrony sanitarnej 150 m**, wobec której, zgodnie z przepisami prawa obowiązuje podłączenie do sieci wodociągowej wszystkich budynków korzystających z wody.

Z uwagi na budowę geologiczną oraz warunki morfometryczne, obszar projektu mpzp nie jest kwalifikowany jako rejon predysponowany do występowania ruchów masowych – **w obszarze projektu mpzp nie występuje zagrożenie zjawiskiem ruchów masowych.**

Na obszarze projektu mpzp nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Pośród zagrożeń przyrodniczych możliwe jest wystąpienie **silnych wiatrów i huraganów, nawałnic i gradobii, czy susz** atmosferycznych, glebowych i hydrologicznych. Potencjalnie obszar projektu mpzp, jak i inne tereny w klimacie umiarkowanym przejściowym narażone są na występowanie klęsk żywiołowych, a tym samym na sytuacje o znamionach kryzysowych. Zjawiska ekstremalne przybierają na sile w ostatnich latach, co jest konsekwencją postępujących zmian klimatu. Przejawem takiego zjawiska było np. pojawienie się trąby powietrznej w Rozogach przed kilku laty.

Tab. 6: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na ludzi i warunki ich życia

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na ludzi	✓		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.5 WODY

W obszarze projektu mpzp znajduje się drobny zbiornik wodny (jez. Farynek) i małe oczko towarzyszące zabudowy zagrodowej w południowo-zachodniej części obszaru. Ustalenia projektu mpzp przyczynią się do **zachowania zbiornika Farynek i oczka wodnego**.

Spośród rozwiązań zawartych w projekcie mpzp istotny wpływ na warunki wodno-gruntowe wywierać będzie wprowadzanie nowej zabudowy kubaturowej i utwardzanej (powierzchni nieprzepuszczalnych). **Zmianie ulegnie lokalny obieg wody**, tj. zmniejszeniu ulegnie udział infiltracji wody w miejscu opadu atmosferycznego, a zwiększeniu ich odpływ powierzchniami utwardzonymi. Dojdzie także do nieodwracalnych zmian w budowie przypowierzchniowej ze względu na ingerencje w podłoże – powstawanie fundamentów budynków, urządzeń infrastruktury technicznej, powierzchni utwardzonej dróg. Rozwój przestrzenny jest również potencjalnym źródłem zanieczyszczenia wód gruntowych, dlatego bardzo istotne będzie prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej.

Rozwój przestrzenny jest również **potencjalnym źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych i gruntowych**, dlatego bardzo istotne będzie prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej. Projekt mpzp zakłada odprowadzanie ścieków komunalnych do istniejącej lub projektowanej sieci kanalizacji sanitarnej, do przydomowych oczyszczalni ścieków.

Wody podziemne głównych użytkowych poziomów wodonośnych występują w utworach czwartorzędowych (plejstoceniowych). **Na obszarze występuje komunalne ujęcie wody „Faryny”, dla którego obowiązuje strefa ochrony bezpośredniej. Brak jest wyznaczonych stref ochrony pośredniej.** Ujęcie wykorzystuje 2 studnie głębinowe, ujmujące wodę na głębokości 50 i 52 m. Wydajność studni to 44 i 38 m³/h. Ujęcie zaopatruje nie tylko Faryny, ale również: Występ, Kokoszki, Wysoki Grąd, Borki Roz., Długi Borek, Lipniak. Projekt mpzp uwzględnia w/w ujęcie wody – teren funkcjonalny W1.

Obszar projektu mpzp zlokalizowany jest w obrębie **głównych zbiorników wód podziemnych**:

- GZWP 215 „Subniecka Warszawska” będący zbiornikiem nieudokumentowanym, zalegającym głęboko w utworach trzeciorzędowych; w stosunku do GZWP 215 nie ma obowiązujących reżimów w zagospodarowaniu terenu oraz nie wyznaczono obszarów ochronnych GZWP, o których mowa w ustawie z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne;
- GZWP nr 216 „Sandr Kurpie” będący zbiornikiem udokumentowanym, w odniesieniu do którego zaleca się przestrzeganie zakazów, nakazów i ograniczeń stosownie do proponowanych stref ochronnych (nie zostały one formalnie zatwierdzone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej). W dokumentacji hydrogeologicznej dla stref ochronnych wskazano propozycję:
 - zakazów:
 - lokalizowania inwestycji szkodliwych dla środowiska lub mogących pogorszyć ten stan ze względu na wytwarzanie ścieków, emitowanie pyłów i gazów,
 - lokalizacji wysypisk odpadów niebezpiecznych i innych niezabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji toksycznych lub innych,
 - prowadzenia rurociągów transportujących substancje chemiczne mogące zanieczyścić wody,
 - budowy baz paliw płynnych i obiektów ich przeładunku,
 - budowy autostrad i dróg ekspresowych w obrębie obszarów prawnie chronionych,
 - lokalizowania obiektów, które mogą obniżyć wartość terenów rekreacyjnych i obniżyć walory krajobrazowe środowiska podlegającego ochronie,
 - wprowadzania niedostatecznie oczyszczonych ścieków do gruntu lub do wód powierzchniowych;
 - ograniczeń:
 - stosowania środków ochrony roślin, nawozów sztucznych oraz nawożenia gnojowicą,
 - prowadzenia działalności gospodarczej zagrażającej czystości powierzchni ziemi, w obrębie obszarów prawnie chronionych i rekreacji;
 - nakazów:
 - likwidacji szamb, nieszczelnych zbiorników na gnojówkę i suchych ustępów,
 - likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci i innych źródeł zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Biorąc pod uwagę charakter planowanego zagospodarowania oraz zakładając przestrzeganie przepisów prawa (w tym Prawa ochrony środowiska i Prawa wodnego) nie przewiduje się negatywnego wpływu na zasoby głównych zbiorników wód podziemnych i zasoby użytkowych poziomów wodonośnych.

Ponadto, realizacja **projektu mpzp nie spowoduje ryzyka dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) przez „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”**, który obowiązuje w odniesieniu do JCWP i JCWPd mających swój zasięg w obszarze, tzn.: JCWP Szkwa do dopływu spod Lipniaka z jeziora Świętajno Łąckie (kod RW2000172651852) oraz JCWPd Nr 50 (kod GW200050).

Tab. 7: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na wody

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na wody powierzchniowe	✓		✓	✓			✓				✓	
Oddziaływanie na wody podziemne			✓	✓			✓				✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.6 ZASOBY NATURALNE

Planowane zagospodarowanie **spowoduje likwidację znacznej części zasobów glebowych**, grunty należące do III, IV, V lub VI klasy bonitacyjnej, przy czym zainwestowanie na terenach rolniczych III klasy jest znikome i obejmuje głównie zabudowę zagrodową. W stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej III obowiązują przepisy dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania, w myśl Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W granicach obszaru projektu mpzp występują lasy (Ls), w tym lasy o statusie ochronnych. Zieleni leśna porasta na północno-zachodnich i południowo-zachodnich i południowych obrzeżach obszaru, (fragment zwartego kompleksu leśnego Puszczy Piskiej) oraz na południowo-wschodnich obrzeżach obszaru, (niewielkie enklawy zieleni leśnej). **Projekt mpzp przewiduje ochronę zasobów leśnych.**

Poza lasami (Ls), w granicach obszaru występują zadrzewienia porastające na gruntach porolnych, w obrębie terenów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne (głównie północno-wschodni fragment obszaru), zadrzewienia przydrożne, śródpolne pojedyncze okazy drzew, zadrzewienia towarzyszące zabudowie. Postuluje się możliwie maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu poprzez wkomponowanie w planowaną zabudowę w ramach funkcjonowania powierzchni biologicznie czynnej. Dla terenów zieleni i zadrzewień obowiązują przepisy prawa dotyczące ich ochrony oraz możliwości ewentualnej wycinki (zob. rozdz. 6.2.).

Planowane zagospodarowanie i realizacja ustaleń projektu mpzp **nie spowoduje negatywnego oddziaływania na zasoby wodne, w tym zasoby eksploatacyjne wód**. Zagadnienie zasobów wodnych w tym wód powierzchniowych i podziemnych opisane zostało we wcześniejszym podrozdziale.

Na terenie objętym projektem mpzp nie występują złoża kopalin udokumentowanych, nie znajdują się tu także tereny i obszary górnicze. Ustalenia projektu mpzp w żaden sposób **nie wpłyną na surowce mineralne** znajdujące się poza granicami mpzp.

Tab. 8: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na zasoby naturalne

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na zasoby leśne			✓	✓						✓	✓	
Oddziaływanie na zasoby wodne			✓	✓	✓					✓	✓	
Oddziaływanie na zasoby surowców			✓		✓					✓	✓	
Oddziaływanie na zasoby glebowe		✓	✓	✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.7 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT

W wyniku realizacji projektu mpzp nastąpi wzrost wskaźnika powierzchni zabudowy, czyli nastąpi ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Wraz ze wzrostem intensywności zabudowy, lokalnie może dojść do pogorszenia stanu higieny atmosfery. Nie przewiduje się jednak przekroczenia dopuszczalnych norm zanieczyszczeń powietrza w rejonach planowanego zagospodarowania.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp **zwiększeniu ulegnie emisja zanieczyszczeń atmosfery pochodząca z procesu ogrzewania budynków oraz ze spalin ruchu samochodowego** odbywającego się po drogach publicznych i wewnętrznych. Z uwagi na wielkość przewidywanego zagospodarowania oraz biorąc pod uwagę proekologiczne trendy w stosowaniu paliw grzewczych i rozwoju motoryzacji nie przewiduje się istotnie znaczącego wzrostu zanieczyszczenia atmosfery w skali regionalnej. Ponadto, z uwagi na charakter części planowanego zainwestowania (rekreacyjny – letniskowy), niektóre obiekty prawdopodobnie okresowo nie będą wykorzystywane w sezonie grzewczym (zimowym), w związku z czym nie będą źródłem emisji gazów.

W projekcie mpzp dopuszczono **rozwiązania, które służyć będą ograniczaniu potencjalnych negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne i klimat**. Założono, że zaopatrzenie w energię ciepłą możliwe będzie z indywidualnych systemów niskoemisyjnych. Niezależnie od ustaleń projektu mpzp możliwe będzie także zastosowanie indywidualnych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (o mocy nieprzekraczającej 100 kW). W praktyce oznacza to, że energia ciepła (ale także elektryczna), będzie mogła być wytwarzana przy pomocy mikroinstalacji OZE, jak kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne, przyobiektove pompy ciepła itp. Jest to zgodne z ogólnopolskimi i unijnymi trendami przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego. Przyczyni się to także do ograniczania zmian klimatycznych – źródła niskoemisyjne lub bezemisyjne powodują spadek ilości emisji gazów cieplarnianych, w tym dwutlenku węgla do atmosfery (które uwalniane są w wyniku spalania źródeł konwencjonalnych, np. węgla).

Ponadto, **ograniczaniu zanieczyszczeń powietrza służą rozwiązania systemowe**, w tym instrumenty prawne ustawy Prawo ochrony Środowiska i przepisów pokrewnych. Nowelizacja w/w ustawy (tzw. „ustawa antysmogowa”) umożliwia m.in. zastosowanie na szczeblu lokalnym prawnych narzędzi poprawy jakości powietrza. Ustawa ta m.in. umożliwia władzom lokalnym, przy uwzględnieniu potrzeb zdrowotnych mieszkańców oraz oddziaływania na środowisko, wprowadzenie na danym terenie: rodzajów paliw dozwolonych lub zakazanych, czy też minimalnego standardu emisji kotłów.

Dla Gminy obowiązują także ustalenia (zadania, działania) określone w ramach programów ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej, zatwierdzonych przez Sejmik Województwa¹⁹.

Projekt mpzp nie przewiduje budowy zakładów produkcyjnych. W związku z tym **nie wystąpi zanieczyszczenie atmosfery związane z procesami technologicznymi**.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp, w tym zwłaszcza w wyniku wprowadzania zabudowy turystycznej i rekreacyjnej oraz infrastruktury, **wystąpią niewielkie zmiany w lokalnych warunkach klimatycznych**. Objawiać się to będzie nieznacznym wzrostem temperatury i spadkiem wilgotności na terenach utwardzonych. Jednocześnie zmianie ulegnie rozkład usłonecznienia (cień rzucany przez budynki) oraz warunku wietrzne (bariery w postaci obiektów kubaturowych). Efekt ten ograniczać będzie występowanie powierzchni biologicznie czynnej.

Z uwagi na swój charakter, **ustalenia projektu mpzp nie spowodują zmian klimatycznych w skali ponadlokalnej (w tym globalnej)**.

Tab. 9: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na powietrze i klimat

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	✓		✓		✓		✓			✓	✓	
Oddziaływanie na klimat	✓				✓		✓			✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.8 POWIERZCHNIA ZIEMI

W konsekwencji realizacji ustaleń projektu mpzp na przeważającej części jego obszaru nastąpi wprowadzenie terenów utwardzanych i zabudowanych, w związku z czym **nastąpią typowe przekształcenia wierzchnich warstw powierzchni ziemi**. Ze względu na charakter ustaleń nie przewiduje się aby były to przekształcenia znaczące. Budowa budynków, obiektów towarzyszących, dróg oraz innych obiektów powierzchniowych, punktowych i liniowych spowoduje:

- konieczność niwelacji terenowych,
- budowę fundamentów pod budynki i związaną z tym konieczność wykopów ziemi,
- budowę umocnień i nasypów na terenach, gdzie spadki terenu wymagają zastosowania odpowiednich rozwiązań technologicznych przy budowie obiektów,
- degradację warunków glebowych na terenach zajętych przez zagospodarowanie.

Projekt mpzp dopuszcza realizację infrastruktury technicznej podziemnej, w związku z czym realizacja tego typu infrastruktury np. kablowych linii elektroenergetycznych, wymagać będzie wykopów pod przyszłe urządzenia. Po zrealizowaniu ewentualnej inwestycji teren zostanie przywrócony do poprzedniego stanu.

Realizacja nowych obiektów budowlanych przyczyni się do **uszczelnienia podłoża przez wprowadzanie powierzchni nieprzepuszczalnych**. Wskutek prowadzonych prac niwelacyjnych dojdzie do wytworzenia pewnej ilości mas ziemi z wykopów. Główne prace wykopowe dotyczyć będą budowy fundamentów. Grunt z wykopów

¹⁹ Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej zostały przygotowane w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wymaganej jakości powietrza. Dokumenty te są elementem polityki ekologicznej województwa, a zaproponowane w nich działania są zintegrowane z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi szczebla regionalnego. Obecnie obowiązuje: Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{10} i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM_{10} wraz z Planem działań krótkoterminowych ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{10} oraz Plan działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM_{10} .

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów jest odpadem, w związku z czym jego zagospodarowanie jest ściśle określone przepisami prawa.

Nie przewiduje się stałego gromadzenia odpadów na obszarze. Według ustaleń projektu mpzp gospodarka odpadami odbywać się będzie na podstawie przepisów prawa, a zatem przewidzianą zabudowę obejmie regionalny system gospodarki odpadami oraz obowiązywać będzie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy.

Pewne oddziaływania na powierzchnię ziemi i głębę mogą zachodzić na etapie i w miejscu realizacji przedsięwzięcia, czasem mogą one dotyczyć również terenów sąsiednich – w sposób bezpośredni i krótkoterminowy lub chwilowy, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie techniczne terenu, budowa dróg).

Na obszarze projektu mpzp nie występują surowce mineralne i w związku z tym nie wystąpi eksploatacja złóż i związane z nią przekształcenia powierzchni ziemi.

Tab. 10: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na powierzchnię ziemi

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na przypowierzchniową litosferę			✓	✓				✓		✓	✓	✓
Oddziaływanie na ukształtowanie powierzchni ziemi			✓	✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.9 KRAJOBRAZ

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp **przekształceniu ulegnie krajobraz obszaru**. Dotychczasowe tereny wolne od zabudowy zostaną zajęte przez zagospodarowanie głównie w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej oraz w postaci infrastruktury technicznej i drogowej.

Istotnym czynnikiem ochrony zasobów krajobrazowych obszaru, zwłaszcza w kontekście nowego zagospodarowania przestrzennego, jest kształtowanie zabudowy zgodnej z zasadą szeroko pojętego ładu przestrzennego. Ochrona walorów krajobrazowych polegać powinna na realizacji zasad obejmujących:

- poprawę estetyki zabudowy miejscowości, utrzymanie dobrego stanu technicznego zabudowy istniejącej poprzez remonty i modernizacje, z zachowaniem tradycyjnych form i likwidację obiektów zdegradowanych,
- promowanie regionalnych form budownictwa,
- przeciwdziałanie wszelkim formom dysharmonii krajobrazu w tym zabudowy o garbatych i wysokości zakłócającej sylwetkę wsi i kompozycję układów zabudowy,
- wyeksponowanie zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- rekultywację terenów zdewastowanych
- przy realizacji nowej zabudowy rekreacji indywidualnej dbałość o estetykę zainwestowania.

Zastosowanie się do powyższych zasad pozwoli na racjonalne wykorzystanie przestrzeni wolnej od zabudowy, przy jednoczesnym utrzymaniu walorów krajobrazowych całego obszaru. Właściwe ukształtowanie zabudowy może docelowo zwiększyć jakość przestrzeni wsi Faryny. Jednocześnie wprowadzenie strefy ochrony konserwatorskiej pozwoli na ochronę historycznie ukształtowanej zabudowy miejscowości.

Najbardziej ingerujące w krajobraz będzie **oddziaływanie związane z procesem budowy** obiektów przewidzianych ustaleniami projektu mpzp. Ucierpi na tym estetyka terenu, jednak będzie to oddziaływanie krótkoterminowe i chwilowe. Po zakończeniu fazy budowlanej, nowa zabudowa będzie się komponować z istniejącą zabudową

Tab. 11: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na krajobraz

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na krajobraz w fazie budowlanej		✓		✓				✓				✓
Oddziaływanie na krajobraz w fazie funkcjonowania			✓	✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

6.10 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Projekt mpzp uwzględnia obiekty wpisane do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne oraz projektowaną strefę ochrony konserwatorskiej. **Realizacja projektu mpzp przyczyni się do ochrony dóbr dziedzictwa kulturowego** na obszarze.

W wyniku realizacji ustaleń projektu mpzp **nastąpi wzrost zasobności obszaru w dobra materialne**. Rozbudowie ulegnie teren przestrzeni wsi Faryny. Ponadto zrealizowany zostanie układ komunikacyjny, w tym drogi, a także sieci i obiekty infrastruktury technicznej.

Tab. 12: Identyfikacja przewidywanych znaczących oddziaływań na zabytki i dobra materialne

	Pozytywne	Negatywne	Obojętne	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
Oddziaływanie na zabytki	✓		✓	✓	✓					✓	✓	
Oddziaływanie na dobra materialne	✓			✓						✓	✓	

Materiał źródłowy: opracowanie własne

7 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Działania przewidziane w projekcie mpzp, dotyczyć będą całego obszaru. Stan środowiska poszczególnych komponentów środowiska scharakteryzowano we wcześniejszej części, w rozdziale 4.3.

8 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Przyjęte w projekcie mpzp rozwiązania, dotyczące przyszłego zagospodarowania terenu są zgodne ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi”, w związku z czym nie proponuje się rozwiązań alternatywnych.

Pożądane natomiast jest zastosowanie działań minimalizujących – rozdz. 10.1.

9 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ustalenia projektu mpzp nie będą oddziaływać transgranicznie. Realizacja ustaleń dokonywana będzie w całości na terytorium Polski w znacznej odległości od granic państwa, co wyklucza możliwość oddziaływania planowanych przedsięwzięć na obszary położone poza granicami kraju. Ponadto charakter ustaleń projektu mpzp ma wydźwięk jedynie lokalny.

10 WNIOSKI I REKOMENDACJE DO DALSZYCH DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH

10.1 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

W celu zapobiegania i ograniczania negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów natura 2000 oraz integralność tych obszarów **proponują się realizację działań minimalizujących:**

- **realizacja prac budowlanych poza okresem lęgowym lerki *Lullula arborea* lub z wykorzystaniem nadzoru ornitologicznego** (w przypadku braku gatunków chronionych możliwość podjęcia prac niezależnie od okresu lęgowego) – w terenach przeznaczonych pod zabudowę: mieszkaniową jednorodzinną (MN), mieszkaniową jednorodzinną lub usługową (MN/U), rekreacji indywidualnej (ML), obejmujących przestrzenie z obecnością zadrzewień i zakrzewień na gruntach porolnych oraz na gruntach rolnych w ich sąsiedztwie
- prowadzenie robót w taki sposób, aby **nie dopuścić do zanieczyszczenia wód**, ani też pogorszenia ich stanu ilościowego i jakościowego;
- **rekultywacja terenów** zniszczonych w czasie trwania prac budowlanych;
- **zabezpieczenie mas ziemnych** zgodnie z przepisami prawa (masy ziemne z wykopów należy zagospodarować na terenie własnej działki lub wywieźć na miejsce wskazane przez odpowiednie służby gminne. Masy ziemne mogą zostać wyłączone spod ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach tylko wówczas, jeżeli dotyczą niezanieczyszczonej gleby i innych materiałów występujących w stanie naturalnym, wydobytych w trakcie robót budowlanych, pod warunkiem, że materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym, na którym został wydobyty);
- stosowanie urządzeń spełniających obowiązujące normy dotyczące emisji spalin – dla nowych obiektów wymagających zaopatrzenia w ciepło i energię **stosowanie urządzeń grzewczych o wysokiej sprawności i niskim stopniu emisji;**
- **w przypadku odkrycia wykopalisk archeologicznych lub przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem**, należy wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczyć ten przedmiot i miejsce jego odkrycia przy pomocy dostępnych środków i niezwłocznie zawiadomić o tym wojewódzkiego konserwatora zabytków lub władze Gminy.

Ponadto, obowiązuje przestrzeganie wszystkich przepisów o ochronie środowiska, w tym, w przypadku stwierdzenia gatunków dziko występujących zwierząt, a także roślin i grzybów podlegających oraz ich siedlisk i ostoi, wymagane jest przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.

W związku z powyższym, zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony gatunkowej, właściciel terenu przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem drzew i krzewów – niezależnie od terminu ich wykonywania – powinien ustalić, czy znajdują się tam gatunki objęte ochroną. W przypadku wątpliwości należy z pomocy specjalisty, który potrafi zweryfikować stan faktyczny.

Rzetelna ocena obecności gatunków objętych ochroną jest szczególnie istotna w przypadku zwierząt związanych z zadrzewieniami i zakrzewieniami, m.in. ptaków, nietoperzy, owadów. W stosunku do nich obowiązują zakazy niszczenia siedlisk i ostoi, które są ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, a także zakazy niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd oraz innych schronień (zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 i 8 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt). Ponadto drzewa i krzewy mogą być także siedliskiem innych chronionych gatunków, np. porostów, w stosunku do których również obowiązują konkretne zakazy. **Jeżeli wykonanie prac związanych z wycinką drzew lub krzewów może naruszać zakazy obowiązujące w stosunku do gatunków chronionych, należy z nich zrezygnować do czasu otrzymania stosownego zezwolenia. Aby uzyskać zezwolenie na odstępstwo od zakazów obowiązujących w stosunku do danego gatunku, należy zwrócić się o odpowiednio do regionalnego dyrektora ochrony środowiska²⁰.**

Biorąc pod uwagę zastosowanie w/w działań zabezpieczających i ograniczających, **nie wskazuje się na obecnym etapie planistycznym rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą.**

10.2 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki ustaleń projektu mpzp mogą być monitorowane zarówno w fazie inwestycyjnej, jak i po zakończeniu budowy.

W fazie inwestycyjnej wskazane są:

- kontrola sposobu zabezpieczenia wykopów budowlanych oraz placów budowlanych obsługujących inwestycje przed dostawianiem się zanieczyszczeń do gruntu i wód podziemnych,
- kontrola sposobu wywożenia i unieszkodliwiania odpadów,
- kontrola sposobu wykorzystania ewentualnych mas ziemnych, pochodzących z wykopów,
- nadzór sprawności technicznej sprzętu budowlanego, w kontekście ewentualnych zagrożeń awaryj.

W fazie po zakończeniu budowy zamierzenia inwestycyjnego pożądane są:

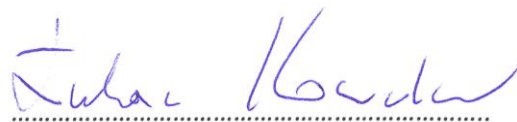
- kontrola i ocena sposobu wykonania inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem spełnienia wymogów wynikających z budowlanych,
- kontrola stanu ładu przestrzennego i stanu estetycznego terenów zainwestowanych,
- monitoring funkcjonowania systemu gospodarki odpadami,
- monitoring funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej,
- kontrola dotrzymania norm akustycznych i aerosaniitarnych.

Częstotliwość przeprowadzania analiz skutków realizacji postanowień projektu mpzp powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, określanych w studium i planach miejscowych. Zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyniki analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie kadencji Rady Gminy.

²⁰ Z wykorzystaniem informacji zwartych na <https://www.gdos.gov.pl/wycinka-drzew-lub-krzewow-a-ochrona-gatunkowa>

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE O SPEŁNIANIU WYMAGAŃ

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 poz. 2081 z późn. zm.). Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Łukasz Kowalski – autor Prognozy OOŚ